500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2333

CUMARTESİ 8 ARALIK 1979

EKONOMİ Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PROF. CAVİT ORHAN TÜTENGİL ÖLDÜRÜLDÜ

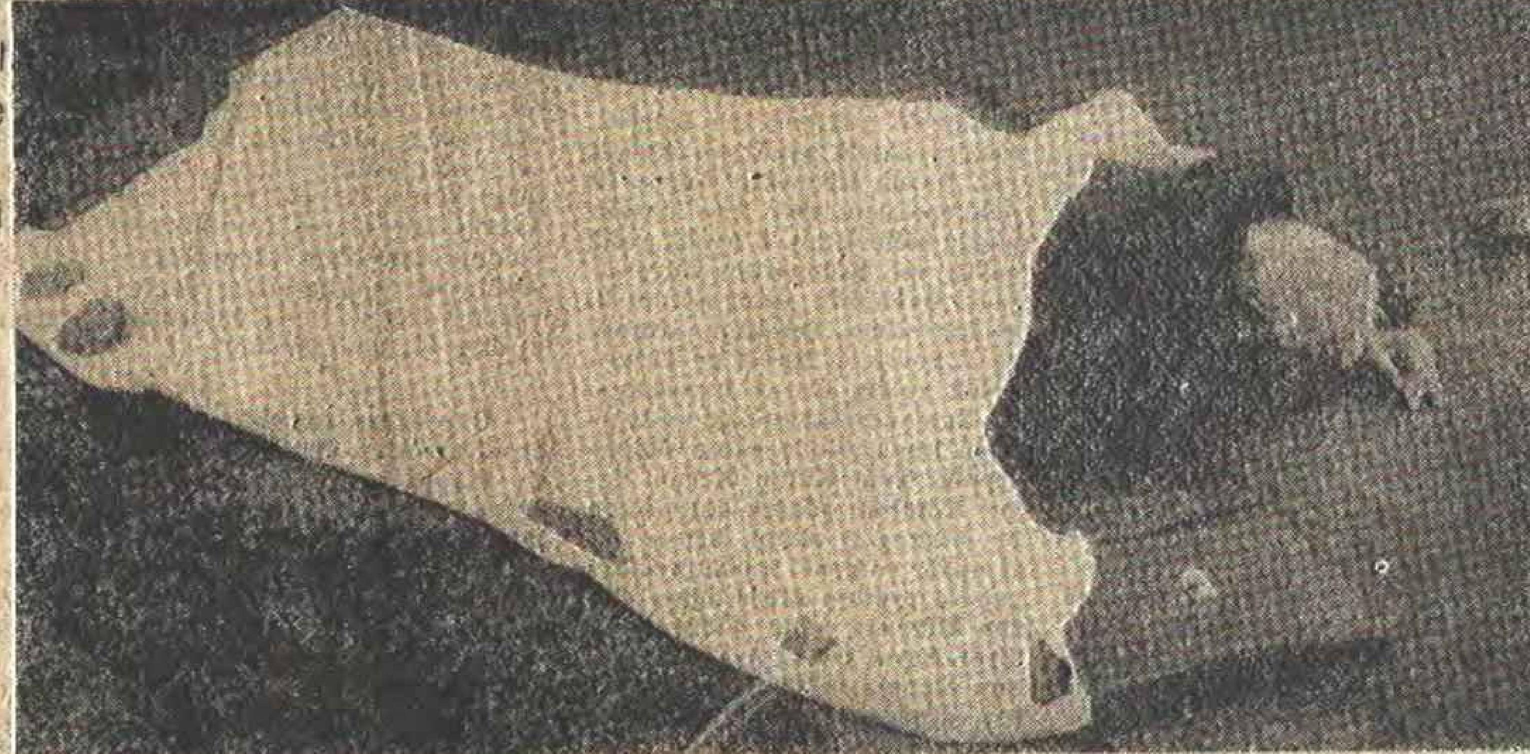

PROF. TÜTENGİL'İN KİMLİĞİ

1921 yılında Tarsus'ta doğdu. İlk ve orta okulu Tarsus'ta bitirdikten sonra 1940 yılında Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. 1944 yılında Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olarak girdiği Edebiyat Fakültesi'nin Felsefe Bölümü'nden ve 1958 yılında da İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun oldu. 1952 yılına dek çeşitli orta öğretim kurumlarında felsefe ve sosyoloji öğretmenliği yaptı, yedek subay olarak askerlik görevini bitirdikten sonra 1950-51 ders yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından mesleki incelemelerde bulunmak üzere Fransa'ya gönderildi. 9 Ekim 1952 yılında

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

- Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil dün sabah işine gitmek üzere 3. Levent'teki evinden çıkıp belediye otobüs durağına geldiği sırada kimliği belirlenemeyen dört kişi tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü
- Saldırganların kullandıkları 34 VV 861 plakalı lacivert renkli Murat marka arabanın çalıntı olduğu belirlendi, katiller aynı arabayla kaçıp izlerini kaybettirdiler

Profesör Cavit Orhan Tütengil'in cesedi uzun süre sokak ortasında kaldı.

- Görgü tanıkları, Tütengil'in arabasının olmayışı nedeniyle hergün aynı saat ve yoldan işine gittiğine dikkati çekerek cinayetin planlı bir biçimde işlendiğini belirttiler
- Tütengil'in öldürülmesini protesto etmek amacıyla İstanbul Üniversitesi'ne bağlı tüm fakültelerde öğrenciler derslere girmedi. Binlerce öğrenci Süleymaniye'den Küçükpazar'a kadar bir yürüyüş düzenleyerek cinayeti kınadı

Prof. Tütengil'in eşi kocasının cesedi başında bağırdı:

'KATİL TÜRKEŞTİR,

İstanbul (Politika) — İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Fakültesi Kürsüsü profesörlerinden Orhan Cavit Tütengil, dün sabah işine giderken faşistler tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü. Olaydan sonra Tütengil'in cesedine kapanan eşi Şükriye Tütengil gazetecilere «gidin katilleri yakalayın, Türkeş'i yakalayın» şeklinde bağırdı. İlerici kişiliği ile tanınan Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'in pusuya düşürülerek öldürülmesi ilerici-demokratik güçlerin sert protestolarına yol açtı. Yapılan açıklamalarda ilerici bilim adamlarının hedef seçilmesinin bir rastlantı olmadığı belirtilerek amacın ülkede faşist bir diktatörlük yerleştirmek olduğu kaydedildi.

Nasıl öldürüldü?

Edinilen bilgiye göre Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil, dün sabah saatlerinde 3. Levent'teki evinden çıkarak işine gitmek üzere belediye otobüs durağına doğru yürürken kimliği saptanamayan dört kişi tarafından yaylım ateşine tutuldu. Tütengil, çalıntı olduğu belirlenen bir otodan açılan ateş sonucu olay yerinde öldü. Saldırganların olayda kullandıkları 34 VV 681 plakalı lacivert renkli Murat marka bir araçla olay yerinden uzaklaşarak izlerini kaybettirdikleri bildirildi. Görgü tanıkları Tütengil'in hemen her gün aynı saatte aynı yerden işine gittiğine dikkati çekerek cinayetin planlı bir biçimde işlendiğini belirttiler.

"Türkeş'i yakalayın"

Tütengil'in öldürüldüğünün çevrede duyulmasından sonra olay yerine gelen eşi Şükriye Tütengil cesede kapanıp ağlarken, olayı resimlemek isteyen foto muhabirlerine «Gidin katilleri yakalayın, Türkeş'i yakalayın» şeklinde bağırdı ve fotoğraf çekilmesine izin vermedi.

(Dev. Sa. 7, Sü. 1'de)

- TÜTENGİL'İN FAŞİSTLER TARAFINDAN PUSUYA DÜŞÜRÜLÜP ÖLDÜRÜLMESİ İLERİCİ, DEMOKRATİK GÜÇLERİN SERT PROTESTOLARINA YOLAÇTI. PARTİ, DEMOKRATİK ÖRGÜT VE SENDİKALARIN AÇIKLAMALARINDA DAHA FAZLA KAYIP VERMEDEN DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN BİR ARAYA GELMESİ GEREKTİĞİ VURGULANDI

Cinayetleri önceden bilen senatör belli oldu

AP'Lİ ÖMER NACİ BOZKURT

- Bozkurt birçok "esrarengiz" denebilecek konuya açıklık getirecek belgeleri, Senato'da Hasan Fehmi Güneş'e saldırırken düşürdü

- BOZKURT'UN BELGELERİ ARASINDA BUNDAN SONRA ÖLÜMLERİN YÜKSEK SEVİYEDE OLACAĞI BİLDİRİLİYOR. BOZKURT TÜM VALİLERLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİNİ BİR YETKİLİYE BİLDİRMEK ÜZERE YAZILI BİR HALE GETİRMİŞ. AP GÜMÜŞHANE SENATÖRÜ MSP GENEL BAŞKANI'NIN DEMEÇLERİ İLE FİLİSTİN'E SIZAN İSRAİL AJANLARI ARASINDA BAĞ KURUYOR

Ankara (ANKA) — AP Gümüşhane Senatörü Ömer Naci Bozkurt'un, geçenlerde Meclis kulisinde İçişleri eski Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile kavga olayı sırasında çantasından ortalığa dağılan ve ele geçen kağıtlar arasında, önemli ve dikkat çekici belge ve notlara rastlandığı bildirilmektedir.

Cumhuriyet Gazetesi yazarı Uğur Mumcu'nun gazetesindeki köşesinde dün yer alan yazısında açıkladığına göre, ele geçen kağıtlar arasında, vali ve emniyet müdürleri atamalarıyla ilgili sicil listeleri ile, Ömer Naci Bozkurt'un el yazısıyla «öldürmelerin yüksek seviyede olacağı» şeklindeki notlar da yer almaktadır.

Ömer Naci Bozkurt'un çantasından ortalığa dağılan ve CHP'li parlamenterlerin eline geçen belgelerden birinde daktilo ile yazılmış vali ve emniyet müdürleri için tutulan özel sicil listelerinde «aşağıda sıralanan isimler İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Teşkilatında üst seviyede idareciler olarak istifade edilebilecek elemanlara aittir. Bu kimselerin müşterek vasıfları AP çizgisinde milliyetçi, tavizsiz, kesin tavırlı, dürüst, cesur ve ehliyetli olmalarıdır» denilmektedir.

Ömer Nazi Bozkurt'un çantasından dağılan yazılı listelerden birinde de «görev verilmemesi» istenen yöneticilerle ilgili olarak da şöyle denilmektedir:

«Aşağıdaki değerlendirmede, a) Kesinlikle önemli bir görev verilmemesi gereken menfi isimler hakkında, b) Ehliyet ve kapasite bakımından önemli bir görev verilmesinde fayda görülmeyen isimler hakkında, c) Çeşitli görevlerde istifade edilebilecek isimler hakkında kısa olarak bilgi verilmiştir.»

Bozkurt'un adını taşıyan ve el yazısını taşıyan notlar arasında bazı isimler de yer almakta ve «Halit Kahraman -Kudret Bayhan- Sami Birinci, MSP-MHP, Erbakan ve Fehim Adak - Almanya» şeklindeki ibarelere rastlanmaktadır.

Cumhuriyet Gazetesi yazarı Uğur

(Dev. Sa. 7, Sü. 4'de)

İRAN, ABD'Lİ REHİNELERDEN BİRÇOĞUNU BIRAKACAK

- İran Dışişleri Bakanı Kutbzade, casus oldukları saptanan ABD'li görevlilerin yargılanacağını yineledi

Tahran (THA) — İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbezade, Tahran'daki ABD Büyükelçiliği'nde tutulan Amerikalı 50 rehineden bir çoğunun suçsuz olduklarının anlaşılarak yakında serbest bırakılabileceklerini, ancak casus oldukları saptanan diğerlerinin de mahkemeye sevkedileceklerini söyledi.

Tahran'da bir basın toplantısı düzenleyen Kutbzade sözlerini şöyle sürdürdü:

«Büyükelçilikteki rehineler normal elçilik personeli ve casuslar olarak iki bölüme ayrılmıştır. Temize çıkan personel serbest bırakılacaktır. Bunun ne zaman olacağını şu anda söyleyemem ama serbest bırakılmalarının çok yakın bir zamanda gerçekleşeceğini umuyorum.»

Kutbzade, casusluk ettikleri saptanan diğer rehinelerin ise devrim mahkemelerinde yargılanacaklarına hiç bir kuşku payı bırakmadı, 24 saat içinde onlarla ilgili bir açıklama yapacağını söyledi.

Kutbzade casus oldukları iddia edilen elçilik personeli hakkında şu ifadeyi kullandı: «Casusluktan suçlu görülenler diplomatik dokunulmazlıklarının sınırını kat kat aşmışlardır. Bunlardan bazıları aslında diplomat bile değiller, ama elçilikte diplomat görevi yapar gösterilmişler. Bunlar diplomatik dokunulmazlık hakkından kesinlikle faydalanamazlar.»

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

Adana, Ankara ve İstanbul'da üç kişi öldürüldü

Haber Merkezi — Dün İstanbul, Ankara ve Adana'da meydana gelen üç ayrı saldırıda biri öğrenci üç kişi öldürüldü. Antalya Tekel deposu soygununda yaralanan depo görevlisi hastanede kurtarılamayarak öldü.

İSTANBUL'DA

Zincirlikuyu Yapı Meslek Lisesi öğrencisi Mustafa Topal (19), saat 20.30 sıralarında Çeliktepe'de yolda yürürken, kimlikleri belirsiz kişilerin silahlı saldırısına uğradı ve vurularak öldü.

Türkiye İş Bankası Tepebaşı Şubesi dün silahlı 5 kişi tarafından soyuldu. Soyguncular yaklaşık 2 milyon 100 bin lira alarak kaçtı.

ANKARA'DA

Ankara Abidinpaşa Lisesi Su Deposu yanında dün 9.00 sıralarında Bahri Altıntaş (22) kurşunlanarak öldürüldü. Kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu, üç yerinden yaralanan Bahri altıntaş kaldığı Ankara Tıp Fakültesi Hastahanesinde tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

ANTALYA'DA

Antalya'nın Şerik ilçesinde dün sabah soyulmak istenen tekel deposunda silahlı iki kişi tarafından vuru-

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

Kocaeli'den demokrasi güçlerinin sesi yükseliyor

"FAŞİST TEHLİKEYE KARŞI SUSKUNLUK ÖLÜM DEMEKTİR,,

- TERÖRÜN, BASKILARIN SOMUT BİR TEHLİKE OLDUĞUNU, BU TEHLİKEYE KARŞI BİRLİKTE MÜCADELEYİ ÖNEREN VE KOCAELİ'DE EYLEM BİRLİĞİNİ SAĞLAMAYI ÜSTLENEN 43 KURULUŞ İÇİNDE 12 SENDİKA, 31 DEMOKRATİK KURULUŞ YER ALIYOR

Haber Merkezi — Önceki gün Sakarya'da 44 kuruluşun güçlerini birleştirme kararı almasından sonra dün de Kocaeli'nde "Faşist tehlikeye karşı suskunluk ölüm demektir" diyen 43 kuruluş, eylem birliği kararı aldıklarını açıkladı. Kocaeli'nde biraraya gelen 43 kuruluşun temsilcileri, yaptıkları ortak açıklamada yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte emekçi halkımıza, ilerici güçlere karşı baskıların hızla yoğunlaştığına dikkat çekerek, "Böylesine somut bir tehlike karşısında ortak mücadele etmeye kararlıyız" dediler. Ortak açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"Devlet Güvenlik Mahkemelerinin, olağanüstü hal yasalarının çıkarılmak istenmesi, ilerici örgütlerin kapatılarak yöneticilerinin tutuklanması, ilerici yazarların, gazetecilerin tutuklanması, sendikal hak ve özgürlükleri yok eden yeni tasarıların hazırlanması tehlikenin en so-

(Dev. Sa. 7, Sü. 7'de)

Ölüm Füzelerine Hayır mitingi bugün İzmit'te yapılıyor

Kocaeli (İSTA) — NATO kanalıyla Batı Avrupa ve ülkemize yerleştirilmek istenen ABD füzelerini protesto etmek amacıyla bugün Kocaeli'nde bir yürüyüş ve miting yapılacak. 43 sendika ve demokratik kuruluşun katılacağı bildirilen yürüyüş Anıt Park'ta saat 14.00'te başlayacak. Yürüyüşün çocuk parkında bir mitingle biteceği ifade ediliyor.

Barış Derneği'nin çağrısı üzerine başlatılan kampanyayı desteklemek amacıyla yapılacak olan miting ve yürüyüş öncesinde Kocaeli'nde binlerce protesto kartı NATO Güney Doğu Kara Kuvvetleri Komutanlığına gönderildi.

HOLLANDA PARLAMENTOSU ÖLÜM FÜZELERİNİ REDDETTİ

- Hollanda Başbakanının yanı sıra Norveç Başbakanı ve Danimarka Dışişleri Bakanı da planın ertelenmesi istemiyle Washingtona gittiler
- NATO'nun Füzeler için oybirliği ile karar alabileceği şüpheli görülüyor

Haberleri 3'ncü sayfada

Devlet Opera ve Balesi'nin başına da bir MHP'li getirildi

- Nazım Hikmet'in Ferhat ile Şirin adlı Balesi'nin bugün yapılacak olan galası MHP'li Genel Müdür tarafından iptal edildi.

Ankara, (Politika) — Bir süre önce Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü görevinden alınan Gürer Aykal'ın yerine, MHP'li oldu-

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

KONUK YAZAR

«Vekaleten» Hükümet etmeden sonra «asaleten» muhalefet yapmaya çağrı

Ali SALTUKOĞLU

Demirel yönetimi kendine özgü kurnazlık ve beceriksizlikle bürokrasinin üst kadrolarını hemen ele geçirdi. CHP'nin altı ayda ele geçiremediği yerleri altı gün içinde, hem de güvenoyu almadan, geri alıverdi.

Bu hızlı ele geçirişte Demirel yönetiminin beceriksizliğinden çok CHP yönetiminin beceriksizliğinin payı daha büyüktür. Buna birkaç örnek verelim:

Kimi demokrat yazarların göklere çıkardığı Ecevit Kabinesi'nin iş yapmada beceriksiz fakat antikomünistlikte en usta bakanlarından Necdet Uğur, MEB'e bağlı altmış bin öğrenci alabilecek kapasitede yüksek okulu boş bıraktı gitti. Şimdi AP bu okullara MHP kanadı eliyle öğrenci almaya hazırlanıyor. Gene on sekiz genel müdürden on ikisi bu görevi vekaleten yürütüyordu. AP bir gece içinde MEB'de on üç genel müdürü değiştiriverdi. Bu vekil olan CHP yönetimince [illegible] getirilmiş bürokratların Danıştay'a gitme ve hukuk önünde direnme hakları yok. Çünkü vekil idiler. Ve alınmaları için hiçbir kararname hazırlanmayacağından Sayın Cumhurbaşkanı'nın da alındıklarından haberi yok. Sayın Cumhurbaşkanı MEB'de henüz hiç kimsenin alınmadığını sanabilir. Eğer bu on üç kişi asil olsaydı belki de Sayın Cumhurbaşkanı birden bire on üç genel müdürün değiştirilmesine karşı çıkardı. «Bürokrasiyi bu kadar sarsmayın» derdi. Eğer bu genel müdürler asil olsaydı Danıştay'dı, yürütmeyi durdurmaydı, basındı derken kamuoyu yaratılırdı. Bir kamuoyu baskısı doğardı. Bu da Demirel yönetimini bir oranda frenlerdi.

Üçüncü bir örnek MC yönetimleri giderayak boş kadroların hepsini doldurup gitmişlerdi. CHP'nin karınca ezmez ama komünizmi hemen ezer bakanları bu kadroları sökemediler. Kendileri giderken ne yaptılar? Bırakın giderkeni, gitmeyeceklerini sandıklarında bile ne yaptılar? Ellerindeki boş kadrolara kendilerinin solundakileri atamayı hiç düşünmedikleri gibi ortanın göbeğinden CHP eğilimli kişileri atama hünerini bile gösteremediler. Necdet Uğur, AP'li ME Bakanına altmış adet boş bakanlık müfettişliği kadrosu teslim etti. Şimdi altmış sağcı müfettiş atanacak ve demokrat öğretmenlerin ensesinde boza pişirecek.

Dördüncü bir örnek eski Kültür Bakanı Taner Kışlalı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Gürer Aykal'ı vekaleten atamış. Neden asaleten değil? Gürer Aykal genç, yetenekli ve ünü Avrupa'da yayılmış bir sanatçı. Aynı zamanda uygar bir kişiliği var. Nazım Hikmet'in Kerem ile Aslı operasını «Bir Aşk Masalı» adıyla sahnelemiş. 8 Aralık günü galası var. Kamuoyuna duyurulmuş. Oyun için yirmi milyon lira harcanmış. Üstelik bu oyunun filmi Sovyetler Birliği ile Türkiye ortak yapım olarak hazırlanmış ve Cumhurbaşkanımızın sayın eşinin himayesinde galası düzenlenmiş. Yeni Kültür Bakanı Sayın Koraltan yüksek kültürünün bir göstergesi olarak hemen işe el atıyor ve genel müdür vekilini çağırıp oyunun afişlerinden «Nazım Hikmet» adını sildireceksin diyor. Sayın Gürer Aykal da bunun olanaksızlığını söylüyor. Bakan «Öyleyse oyunu sahneden kaldır» diyor. Sayın Aykal «Bunu yapamayacağını, oyuna çok emek verildiğini, masraf yapıldığını, üstelik ilgili kuruluşlardan geçtiğini» bildiriyor. Sonuç Kültür Bakanı Sayın Gürer Aykal'ın vekaletini kaldırarak eski görevine yolluyor. Basına yapılan açıklamada da «üstünde iki görev olduğundan vekaleten yürüttüğü görevi aldıkları» deniliyor. Acaba eski Kültür Bakanı Kışlalı'nın aklına hiç gelmiş mi? Gürer Aykal'ı asil olarak atasaydım, Cumhurbaşkanı'ydı, Danıştay'dı, yürütmeyi durdurmaydı derken bunca kolay yerinden alınamazdı diye hiç düşündü mü?

Öyle anlaşılmaktadır ki CHP yirmi ayı aşan yönetimi sırasında vekaleten hükümet etmiş. AP'ye vekaleten hükümet etmiş. Bir başka deyişle bilerek ya da beceriksizliklerinden sermayeye vekaleten hükümet etmişler. Her ne denli beceriksizlik yaptılar ya da isteyerek sermayeye vekaleten hükümet ettilerse de CHP'nin tabanındaki milyonluk demokrat yapılı halk kitlesini ve onların isteklerini göz önünde tutarak CHP'nin sayın parlamenterlerinden ve yöneticilerinden bir isteğimiz olacak:

Aramızdaki incir çekirdeğini doldurmayan inatlaşma ve didişmeyi bırakın. Faşizmin kan seli sizi de boğacak biçimde kabarıyor. Kayseri olayları bu konuda uyarmıyorsa sizi, hangi olayı bekliyorsunuz uyanmak için. Faşist katiller ellerini kollarını sallayarak halkın arasında dolaşıyor ve kan saçmaya devam ediyor. Yakalananlar da örgütlü biçimde sıkıyönetimin hapishanelerinden bile kaçırılıyor. Silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı faşizmle sarmaş dolaş bir ortaklık içinde tırmanıyor. DGM'ler emekçi halkın üstünde bir kılıç gibi sallandırılmak isteniyor. Görüyorsunuz ya savunmasız bıraktığınız kendi bürokratlarınızda tutum da demokratikse değin korunacak çok şey ve yapılacak çok iş var. Bir an önce iç didişmenize son verin ve demokratça bir çizgide, [illegible] halkı ve kendinizi savunmak için [illegible] faşizme karşı kenetlenin.

Başka çıkar yol yok. Faşizmin kan seli CHP'yi de boğacak biçimde kabarıyor. Haydi hep birlikte faşizme direnelim. Ve sizler de parlamento'daki iki yüz milletvekili ile [illegible] güçsünüz. Bu gücünüzle, AP eliyle gelen faşizm kervanında tavrınızı alın ve asaleten muhalefet görevini yapın. Vekalet döneminiz bitti artık.

yorum

OYA BAYDAR

Sıra kimde?

TÜTENGİL de öldürüldü. Tanınmış hocamdı. Demokrattı, ilericiydi, iyi insandı. Ey ağızlarını her açışlarında «komünist cinayet şebekeleri» diye kurt gibi uluyan eli kanlılar! Ey anarşinin kafasına yumruk gibi ineceğiz diye gösteriler yapanlar! Hadi bakalım, bulun Tütengil'i öldürenleri. Bulun Doğanay'ı vuranları. Tetiği çekenleri bulmak yetmez, tetiği çektirenleri bulun.

«DEVLETİN gücünü» göstermekten, «devleti kurtarmak»tan sözedenler! Devletin gücünü göstermeyi onbeş onaltı yaşındaki çocukları toplayıp zindanlara doldurmak sananlar! Eli kanlı tüm şebekelerinin suç ortakları, hadi bakalım Devletin gücünü gösterip Tütengil'i vuranlarla, Doğanay'ı öldürenlerle Ağca'yı kaçıranların ayni odaklar, ayni eli kanlı eller olduğunu ve uzantılarının Meclise kadar kolattığını sizler herkesden iyi bilmiyor musunuz? Hadi, sıkıyorsa, hadi gerçekten karşıysanız anarşiye, eğer anarşinin suç ortağı, başlarından biri değilseniz, hadi bakalım bulmak, açıklamak gücünü, namusunu gösterin Tütengil Hoca'yı, Doğanay Hoca'yı, daha nicelerini, nicelerini, kimlerin, hangi amaçla öldürdüğünü. Ve hadi bakalım öldürülecek kişilerin listesini ve önemli kişiler öldürülecek ihbarlarını ceplerinde dolaştıran AP'li senatörler, hadi, hiç değilse, biraz vatan sevginiz, birazcık namusunuz varsa açıklayın bundan böyle kimlerin öldürüleceğini.

ERİM, balyozla inmekten sözetmişti anarşinin kafasına. İne ine, bugün o anarşinin canlarını aldığı, o anarşinin başlıca hedefi olan demokratların, öğretim üyelerinin, aydınların, yazarların, gençlerin, emekçilerin kafasına indirmeye çalıştı balyozu. Bugün, dokuz yıl sonra, anarşinin kafasına yumrukla inmekten söz ediyor Bay Demirel. Hadi in bakalım inebiliyorsan! İn bakalım CİA'nın gizli ajanlarının, kontrgerillaların, bu kan gölünü tezgâhlayanların, faşist örgütlerle içiçe ülkeye milyarlarca lira sokan kaçakçılık şebekelerinin! İn, inebiliyorsan; in, eğer yumruk kendi kafanı da acıtmıyorsa.

DÜN sabah Tütengil hoca vuruluyor. Önceki gün, anarşinin kafasına yumrukla inme görünümü altında Tütengil'in ve nice Tütengil'lerin katillerinin peşinde değil TSİP Genel Merkezi'ndeydi Emniyet kuvvetleriniz. Önceki gün Tütengil'i ve nice Tütengil'leri öldüren silahları Türkiye'ye sokan ve MHP'siyle ÜGD'siyle, tüm faşist mihraklarıyla işbirliği içindeki kanlı şebekelerin peşinde değil, TSİP Genel Merkezi'ndeki cenazenin başında tabutun içindeki yiğit Hüseyin Gürcan'ın cesedini parçalayarak içinde silah aramak için direnmekle meşguldü anarşinin tepesine inecek güçleriniz.

TÜTENGİL öldürüldü. Artık Sıkıyönetim Komutanlıklıkları bile tüm bu kanlı terörü uygulamaya «mecburiyeti olanların» varlığından söz ediyor bildirilerinde. Şimdi Türkiye halkı, emekçiler soruyorlar: Kimdir bu mecburiyetinde olanlar? Ağca kaçtı diye yakalanan ve sadece maşa oldukları apaçık ortada bulunan birkaç er, birkaç assubay mı? Hergün sıkıyönetim tutukevlerine akın akın doldurulan forum yapan öğrenci, duvara yazı yazan çocuklar mı? İhbar üzerine aranıp tabii ki hiçbirşey bulamadığınız TSİP Genel Merkezi ve orada son uykusunu uyuyan Hüseyin Gürcan'ın cenazesi mi? Sosyalist partiler, demokratik dernekler, sendikalar, içeriye tıktığınız yazarlar, gazeteciler mi? Bunlar mı Tütengil'i, Doğanay'ı, hergün onlarcasını öldürenler? Bunlar mı Ağca'yı kaçırmaya mecbur olanlar?

HERKES biliyor, sizler de biliyorsunuz bu sorunun cevabının «Hayır» olduğunu. Biliyorsunuz da, eliniz diliniz varmıyor gerçek katilleri azmettirenleri ortaya çıkarmaya. Korkuyorsunuz.

Politika okurlarına duyuru

İŞÇİLER, BU SAYFA SİZİNDİR. ALIN KALEMİ ELİNİZE. SİZ KALEMİ ELİNİZE ALMAYASINIZ DİYE TEZGAHLANAN DOLAPLARI AŞIN; SİZE SAYFALARINI AÇMAYAN TEKELCİ BASIN SANSÜRÜNÜ AŞIN; DÜŞÜNCELERİNİZİ, İŞYERİ İŞYERİ, FABRİKA FABRİKA SORUNLARINIZI, İSTEMLERİNİZİ CEVAP İSTEDİĞİNİZ SORULARI YAZIN...
KÖYLÜLER, «BİZİM AKLIMIZ ERMEZ» DEMEYİN. KENDİ SORUNLARINIZA EN ÇOK SİZİN AKLINIZ ERER. ALIN ELİNİZE KALEMİ, VEYA VERİN KALEMİ YAZMASINI BİLEN BİRİNİN ELİNE. KARGACIK BURGACIK OLSUN YAZINIZ KORKMAYIN. YAZDIKLARINIZIN ÖZÜ MUTLAKA DOĞRUDAN, İYİDEN YANADIR.
YAZIN DERTLERİNİZİ, SORUNLARINIZI.
KÖY KÖY, OBA OBA YAZIN...
EMEKÇİLER, AYDINLAR, GENÇLER, KADINLAR.
BU SAYFA SİZİNDİR. BURADA SORUNLARINIZI YANSITIN. TARTIŞIN, DOĞRUYU BULMAK İÇİN. SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN SAVAŞIMLARDA ELDE ETTİĞİNİZ DENEYLERİ AKTARIN.
POLİTİKA, EMEKÇİLERİN FORUMU KÖŞESİNİ TÜM EMEKÇİLERE AÇTI. BU SAYFA SİZİNDİR.

EMEKÇİLERİN FORUMU

Aramızdan ayrılışının 1. yılında Ali İhsan Özgür'ü saygıyla anarken

Devrimcilerin yaşamında arkadaşlığın, kardeşlik bağlarının, dostluğun önemi ve değeri bilinir. Öyle arkadaşlarımız olur ki, onları tanımış olmakla, onlarla arkadaşlık etmekle gururlanırız, şeref duyarız.

Bir dost çevresinde, O'ndan bahsedilse, bir başarılı çalışması, örnek bir özelliği anlatılsa, gözlerimiz parlarda gururlanırız;

— Ben O'nu tanıyorum deyiveririz, ya bazı dostlarımız için. İşte bu değerde yiğit bir dosttu A. İhsan.

İnsan sevgisi, bilimsellik, araştırma yeteneği, açıksözlülük, sonsuz bir içtenlik, inançlılık, az rastlanır bir bilimsel tartışma ve ikna üstünlüğü. Tüm bu yeteneklerini bir araya toplayan ÖZGÜR, kendini İşçi Sınıfının Bilimsel Hareketine adamıştı. Kitlelerin sesi ve sözü olan POLİTİKA Gazetesi'nde çalışıyor, yeni çıkacak olan SAVAŞ YOLU adlı haftalık Sosyalist Yayın Organının hazırlıklarını yürütüyordu.

A. İhsan ile son konuşmalarımızdan birinde bana Savaş Yolu'nun içeriği, biçimi konusunda bilgi vermiş, o hiç bitmek bilmeyen heyecanı ile bu konuya kendini kaptırmıştı.

Faşist cinayet şebekeleri, MHP'li, ÜGD'li katiller Türkeş'in köpekleri A. İhsan'ın Savaş Yolu'nu görmesini engellediler. İşkenceyle, sadistçe, kahpece öldürdüler. Özgür'ümüzü... Ama ne Savaş Yolu'muzu engelleyebildiler, ne de POLİTİKA'mızı.

Biz nasıl yüzlerce şehidimizi kızıl, kıpkızıl bayrak yaptıysak, savaş alanlarında, grev çadırlarında, barikat arkalarında, A. İhsan Özgür de öyle bir bayraktır artık ellerimizde, ışığı savaş yolumuzu aydınlatan.

ÖZGÜR'ü unutmadık, unutmayacağız.

Herşeyin unutulacağını sananlar yanılıyorlar. 1920 den bu yana kaybettiğimiz 16 bine yakın ilerici, yurtsever, sosyalist, işçi, öğrenci, öğretmen, aydından sadece bir tanesi idi ÖZGÜR.

Biz unutmayız.

— A. İhsan'ın katilleri ve perde arkasındakiler,

— «Politika Gazetesi Yazı İşleri Müdürü A. İhsan Özgür'ün ölümü üzerindeki esrar perdesi» adıyla karanlık Aydınlık'ta, cinayeti ilerici gençliğin üstüne yıkmaya çalışan Perinçek ve tayfası,

— «Gazeteci'den çok militandı, onun için öldürüldü.» diyen çevreler,

— «MHP - ÜGD Kapatılsın» diye haykıran binlerce kişiye (Haklısınız, ama ben, hâkim değilim.) diyen gazetecilikten gelme Ecevit.

Kaybettiğimiz binlerce ilerici, yurtseverden birisi olan A. İhsan Özgür'ün ölümü üzerinde hepinizin derece derece sorumluluğu var.

Tarih ve işçi sınıfı önünde bu sorumluluğun hesabı sorulur.

A. İhsan Özgür'ü tanıyan, onu tanımak, arkadaşlık etmek bahtiyarlığını tadan bir arkadaşı. Hayati TETİK
Alibeyköy — İST.

Ne yapmalıyız?

Sayın Politika Gazetesi...

Her yönü sorunlarla dolu olan ülkemizdeki sorunlardan bir tanesi de benim ve benim durumumda olan arkadaşlarımın halidir.

Herşeyi samimi olarak yazıyorum. Ben iki yıldır liseyi bitiren bir genç kızım. Yani argo deyimle iki yıldır «boşta...» Okula başlarken hep tam bir öğretim yapacağımı düşünürdüm. Bununla demek istediğim, liseyi bitiren herkes yarım öğrenim yapmış demektir. Ancak yüksek okulu da bitirirse tam bir öğrenim sayılıyor. Pekalâ kim istemez tam öğrenim yapmayı, belli bir mesleğe kavuşmayı, okumak istediği yerde okumayı? Canım bile gitti; elimden geleni yaptım ama, olmadı.

Gelelim ne yaptığıma; liseyi bitireceğim yıl ilk yıl okul bilgimle üniversite seçme sınavına girdim. (Ü.S.S. yani Darvin'in varsayımı gibi «Doğal Seleksiyon») sonuçtan umutlu değildim ama çalışkan «takdirlik» bir öğrenci olduğum için bir ihtimal diyordum. Sonuçta 350 toplam puan geldi. Daha sonra evde kendi yöntemimle çalışmamla ikinci kez girdim; yani bu yılki puanım da 414 top. puan geldi. İlk yıl ummuyordum ama ikinci yıl oldukça ümitlenmiştim. En aşağı son tercihimi tutturabileceğimi bekledim. Ne kadar olsa bütün gücümle çalışmıştım. Ama yine olmadı, giremedim. Ve şu zaman olmuş ben hâlâ bir okul veya iş bekliyorum. Yaşadığım şehirde ön kayıtla bir yere bile giremedim. (Bu puanla torpille girenler çok oldu). Ve de maddi durumum normalin altında olduğu halde iki yıldır bir işe de giremiyorum.

Ne yapmalıyım? Hep evde mi oturmalıyım? İhtiyacım olduğu halde çalışmayıp sefillik mi çekmeliyim. Benim de diğerleri gibi okumak ve çalışmak hakkım; Ben de kültürlü ve bilinçliyim. Neden peki kapılar yüzüme kapanıyor? Mutlaka torpille, parayla mı olmalı bu işler.

Hükümet değişiyor kendi adamını alıyor. Hükümet değişiyor yine kendi adamını alıyor. Biz ne olacağız hükümet değişmelerinin tezgahlarında, bir o tarafa bir bu tarafa itilip kalacak mıyız? Doğrusu ülkemin böyle olmasından bu tür (Her türlü) kayıtsızlık yapmasından tiksiniyorum. Aslında yazacak çok şey var ama...

Şansa inanmadığım halde okul ve iş için son çare şans bekliyorum. Diğer arkadaşlarımında bu yönden şansı açık olsun.

Bizi anlayan bir gazete çıkması okunması ne kadar güzel. İçimi dökmek, sesimi duyurmak bu da güzel. Bu olanağı bana, bizlere verdiği için Türkiye'nin en gerçekçi, en doğru, değerli Politika Gazetesine, çalışanlarına çok çok teşekkür eder, sonsuz sevgi ve saygılarımı iletirim.

Yarın için sorunsuz; umutlarımıza ışık tutacak bir Türkiye için güzel günlere.

A. SEVİL — ADANA

Selam Barış Savaşçılarına!

Emperyalizmin silahlı saldırgan gücü NATO, sosyalist ülkelerin ardıcıl barış politikasına her zaman karşı çıkmıştır.

NATO üyesi olan ülkemizde savaş yanlısı çevreler vardır ve bunlar sürekli olarak sosyalist sistemi öcü gibi göstermek gayretindedirler. Kendilerini bir melek gibi gösteren emperyalist blok, güya insanlığı koruyorlarmış gibi Batı Avrupayı Perşing II ve Kruyz füzeleri tarlası durumuna getirmek istiyorlar. Toplam 600 kadar olan bu füzelerden Belçika ve Hollanda'ya 48, Federal Almanya'ya 177, İngiltere'ye 106 ve İtalya'ya 112 adet yerleştirmeyi tasarlıyorlar. NATO'nun amacı dünyada yaşıyan milyonlarca insanın yaşamsal sorunlarını çözmek değil, Başta ABD'nin silah tüccarlarının ve diğer emperyalist ülke kapitalistlerinin ceplerini doldurmaktır.

Ülkemizde Barış Derneği'nin, TİP, TSİP, Devrimci Demokratların eylembirliği oluşturarak Perşing II ve Kruyz füzelerinin Batı Avrupa'ya konmasını engellemek için yaptıkları çalışmalar Türkiye ve Dünya Barış güçleri için sosyalizmin kurulmasına yönelik kilometre taşıdır ve onurlu bir savaşımdır. Yurdumuzda uluslararası tekellerin hizmetinde olan hükümetlerin işbaşında olduğu düşünülürse; bu hükümetleri işbaşına getiren halkın olduğu kavranır ise, savaşım biçimlerinin şekilleri ortaya çıkar.

Barış Derneği, TİP, TSİP, Devrimci Demokratların, meslek kuruluşlarının, demokratik kadın ve gençlik kuruluşlarının, sendikaların tüm barışçı kişilerin güçbirliği ile oluşacak barış cephesinin silindiri, savaş kundakçılarını ezecektir.

— YAŞASIN BARIŞ, KAHROLSUN SAVAŞ!

— ÖLÜM FÜZELERİNE HAYIR!

— YAŞASIN TÜRKİYE - DÜNYA BARIŞSEVER GÜÇLERİNİN EYLEM VE CEPHE BİRLİĞİ!

Sabahattin BALKAN
İSTANBUL

UNUTMAYACAĞIZ

İşçi sınıfının savaş yolunda yürüyen ilerici öğretmen hareketinin yılmaz savaşçısı

TALİP ÖZTÜRK
(1947.....)

16.11.1979'da sermayenin uşakları tarafından katledildi. Anısı savaşımımıza ışık tutacaktır.

SİLİVRİ TÖB-DER
SİLİVRİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
SİLİVRİ İLERİCİ GENÇLERİ
SESAN SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ

Pô: 3038

Dramanlı ilerici gençlik yılmayacak

Biz İstanbul'un kenar semtlerinden birinde oturan, belki bir çok İstanbullu'nun adını bile duymadığı Draman'lı işçi gençleriz. Bakmayın işçi dediğimize şu anda çoğumuz işsiziz... Çalışanlarımızın hepsi asgari ücretle hatta daha az bir ücretle orada-burada sağlıksız şartlarda çalışıyor. Sendika, sigorta hemen hemen hiçbirimizde yok.

Günde 9-10 saatlik yorucu çalışmadan sonra bir de semtimizde çalışırız geceyarılarına kadar. Ama bu başka bir çalışmadır. Bu çalışmayı hepimiz şevkle büyük bir istekle, özveriyle yaparız. Bu çevremizdeki insanları —ki çoğu kumar masalarından, içki alemlerinden daha da ötesi uyuşturucu madde alışkanlığından başını kurtaramıyan emekçilerdir.— Uyandırma çalışmasıdır. Onlara gerçekleri anlatma, kötü alışkanlıklardan kurtarma, giderek anti-faşist saflara çekebilme işçi sınıfının savaş yoluna kazanabilme çalışmasıdır.

Bu uğurda biz çok savaşım verdik. Bir kaç sene öncesi Draman faşistlerden, yobazlardan geçilmezdi. Ama bugün çevredeki Fatih Koleji ve İmam Hatip'den başka yerde bulamazsın onları. Oralardan da burunlarını bile çıkartamazlar dışarı.

Faşistler, gericiler çok saldırdı bizlere, çok provakasyon tezgâhladılar ama sökmedi. Sökmeyince bu defa burjuvazinin sol maskeli ajanları saldırdı. Bölgede eylem birliği yapılması gerekirken iyiniyetli devrimci unsurlarla aramızı açmaya çalıştılar. Bu saldırılarda püskürtüldü. Ne yapsa, burjuvazi yıldıramadı Draman halkını, ilerici gençliğini.

Şimdi ise 1 Kamyon jandarma diktiler Draman'a. Geleni geçeni didik didik arıyorlar. Küfürden tutun, dayağa kadar gidiyor... Arkadaşlarımızı faşistlerin asılsız ihbarları yüzünden alıp götürüyorlar. Suçsuz yere tutuyorlar bir kaç gün. Karakoldaki dayak da cabası.

Biz Draman'lı ilerici gençler tekrar açıklıyoruz ki ne faşistlerin, gericilerin provokasyonları, ne de baskılar savaşımımızı durduramıyacak.

DRAMAN'LI İLERİCİ GENÇLER

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Hükümetin, tekellere ait olduğu kanıtlanmak istenircesine Başbakanlık Müsteşarlığına getirilen MESS Başkanı. 2) İlkeden yoksun davranan, bir anlık ya da kısmi başarılar uğruna temel ilkelerden taviz veren. 3) Tersi, kışın yağar — Tersi, bilginler. 4) Tersi, taburun kısa yazılışı — Tasvip etmeme. 5) Tersi, miligramın kısa yazılışı — Yok değil. 6) Tersi Amerikan Hava Yolları — İlgilendiren, ilişkin — Sodyumun simgesi. 7) Tersi, baharat olarak kullanılan hoş kokulu bir madde. 8) Tersi, ince işleme — Bir meyve. 9) Tersi, borç değil — Tersi, sahip. 10) Afrika'da bir ülke — Panayır.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Eylem birliğinin hayata geçirilmesi için yoğun çalışmaların sürdürüldüğü Ege'de bir ilçemiz. 2) Tersi, bir mülkün kime ait olduğunu gösteren belge — Anadolu'da eski bir uygarlık. 3) Tersi, ateş haline gelmiş kömür — Marmara bölgesinde bir göl. 4) Gramın kısa yazılışı — Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin simgesi. 5) Çekingen, mahçup — Namus. 6) Deniz ordusunda tümgeneralin dengi olan rütbe. 7) Ehemmiyet — Saflardan biri. 8) Tersi, bavul — Yerli malının simgesi. 9) Bir kadın adı — Amerika Birleşik Devletleri'nin kısa yazılışı. 10) Litrenin kısa yazılışı — «İncele» anlamında bir emir.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:
SOLDAN SAĞA: 1) De Sica — Bet. 2) Oligarşi. 3) NATO — teltA. 4) Aydınlık. 5) olraK. 6 Ş)lir — mihaR. 7) Okşamak — Ya. 8) Ta — Ilakla. 9) Mali — İlga. 10) Selpak — Tan.
YUKARDAN AŞAĞI: 1) Don Kişot. 2) Ela — İkame. 3) Sitayiş — Al. 4) İgoY — Rahip. 5) Ca — Do — Mala. 6) Arbamak. 7) Şenlikli. 8) Billah — Alt. 9) ükaY — gA. 10) iraK — Roman.

Hollanda Parlamentosu ABD ölüm roketlerini reddetti

● Rus Patriği Pimen, Papa'ya mesaj göndererek nükleer füzelerin yerleştirilmesinden duyduğu endişeyi bildirdi

● Hollanda ve Norveç Başbakanları ile Danimarka Dışişleri Bakanı, NATO planını görüşmek üzere ABD'ye gitti

Dış Haberler Servisi — Üç NATO üyesi ülkedeki gelişmeler, NATO Dışişleri Bakanlarının 12 Aralık toplantısına yeni nükleer konusunda oybirliğiyle bir karar alınabilmesini şüpheli kılıyor. Hollanda parlamentosu geçen gün akşam yaptığı bir oylamada, yeni ABD roketlerine karşı çıkarak roketlerin üretim ve Avrupa'ya yerleştirilmesi planlarının ertelenmesini istedi. Bilindiği gibi Hollanda hükümeti bu erteleme süresi içinde Sovyetler Birliği ile Avrupa'da nükleer silahların kısıtlanması üzerine görüşmeler yapılmasını istiyor. 69'a karşı 76 oyla kabul edilen kararda, iktidardaki Hristiyan Demokrat koalisyonuna dahil bazı partilerden 10 üye soldaki partilerle beraber hareket ederek roketlere karşı oy kullandı.

Öte yandan Hollanda Başbakanı ile birlikte Norveç Başbakanı ve Danimarka Dışişleri Bakanları da yeni ölüm roketleri planının ertelenmesi konusunda görüşmeler yapmak ve SALT-2'nin ABD tarafından henüz onaylanmamış olduğunu hatırlatmak üzere Washington'a gittiler. Özellikle bu ülkelerde yeni roketlere karşı kitlesel muhalefetin çok geniş boyutlar alması ve parlamento muhalefetinin de etkisiyle, 12 Aralık NATO toplantısında roketler konusunda oybirliği ile bir karar alınmasının şüpheli olduğu belirtiliyor.

ABD'DE MİTİNG

Öte yandan Amerika'da yeni ölüm roketlerine karşı çıkan barış güçleri, 8 Aralık'ta Washington'da kitlesel bir protesto mitingi yapmaya karar verdiler. Yığınsal katılım olması beklenen mitinge ABD Komünist Partisi de katılacak.

ORTADOĞUYA DA TEHDİT

Öte yandan, Sovyet Ermenistanı'ndaki Eçmiadzin kentinde çalışmalarını tamamlayan Hristiyan Barış Konferansı Yakın Doğu Özel Komisyonu, Ortadoğu'daki patlamaya hazır durumun, ABD'nin Ortadoğu'ya ulaşabilecek güçteki yeni roketleri Batı Avrupa ülkelerine yerleştirmek girişimiyle daha da gerginleştiğine dikkat çekti.

Öte yandan Rus Patriği Pimen, Papa 2. Jean Paul ile bazı Hristiyan kiliseleri nin liderlerine gönderdiği telgraflarda Batı Avrupa'ya yeni nükleer füzeler yerleştirilmesinden duyduğu kaygıyı dile getirdi.

Patrik Pimen, telgrafında, Batı Avrupa'ya orta menzilli yeni nükleer füzeler yerleştirilmesinin bütün dünyayı yeni bir korku ve dehşet tırmanmasına sokacağını ve yeni dehşetli bir savaşın tehlikesini arttıracağını belirtti.

Bir Cruise füzesi parka düştü

Dış Haberler Servisi — Amerika Birleşik Devletleri'nin geliştirdiği en yeni nükleer silahlardan Cruise roketi, ABD'de bir deneme atışı sırasında Los Angeles kentinin 10 kilometre uzağındaki Los Padres Ulusal Parkına düştü. Deneme atışı sırasında rokette nükleer başlık bulunmaması nedeniyle büyük bir felaket kıl payı atlatıldı. Cruise roketlerinden birinin deneme sırasında düştüğü, Amerikan Hava Kuvvetleri Sözcüsü Binbaşı Tering tarafından da doğrulandı.

Bilindiği gibi ABD'nin nükleer roketleri şimdiye dek birçok «kaza» nedeniyle dünyanın çeşitli bölgesinde yıkım tehlikesi yaratmıştı.

KAMBOÇYA'DA OKULLAR YİNE AÇILDI

Dış Haberler Servisi — Kamboçya'da Pol Pot-Ieng Sary rejiminin kapattığı okullar sosyalist ülkelerin büyük yardımı sayesinde bu yıl tekrar açılarak öğretime başlandı. Kanlı Pol Pot döneminde okulların tümü kapatılmış, çoğu hapishane ve işkence merkezlerine dönüştürülmüş kitaplar toptan imha edilmiş, öğretmenlerin hemen tümü, «aydın kişiler olmaları» nedeniyle toplama kamplarında öldürülmüşlerdi.

SBKP Merkez Komite Plenumu yapıldı

SBKP Merkez Komitesi'nin olağan plenumu 27 Kasım'da yapıldı. Plenumda SSCB Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı, SSCB Devlet Planlama Komitesi Başkanı Nikolay Baybakov'un «1980 Yılına Ait SSCB Ekonomik ve Sosyal Gelişme Devlet Planı'na ve SSCB Maliye Bakanı Vasiliy Garbuzov'un 1980 SSCB Devlet Bütçesi'ne ve 1978 SSCB Devlet Bütçesinin Yerine Getirilmesine» ilişkin raporları dinlendi.

SBKP MK Genel Sekreteri Leonid Brejnev plenumda uzun bir konuşma yaptı.

Görüşülen konularla ilgili olarak plenum gerekli kararnameyi kabul etti.

Plenum, Nikolay Tihonov'u aday üyelikten SBKP MK Politbüro üyeliğine yükseltti. SBKP MK Sekreteri Mihail Gorbaçev, SBKP MK Politbüro aday üyeliğine seçildi.

SBKP MK Plenumu, SSCB Ekonomik ve Sosyal Gelişme Devlet Planı'nı ve 1980 yılına ait SSCB Devlet Bütçesi'nin taslaklarını esas itibariyle onaylamaya karar verdi. Bakanlar Kurulu'na, sözü edilen taslakların 28 Kasım'da başlayan SSCB Yüksek Sovyet toplantı dönemi nin incelenmesine sunma görevi verildi. Plenum, Leonid Brejnev'in konuşmasında yer alan düşünce ve sonuçları tümüyle onayladı ve bunları tüm Parti, Devlet ve ekonomi organlarının çalışmalarında esas kabul etmeyi kararlaştırdı.

Plenum, toplumsal üretimin daha dinamik ve orantılı gelişmesini, halk ekonomisinin tüm halkalarında etkinliğin ve niteliğin yükseltilmesine yönelik doğrultunun sürekli olarak gerçekleştirilmesini sağlamak gerektiğini belirtti.

Kararnamede «işçilerin ve kolhozcuların, aydınların ve ülkenin tüm emekçilerinin Leninci Partinin yönetimi altında yurdumuzun ekonomik gücünü daha da artırma savaşımında harcadıkları çabaları artıracakları, onuncu beş yıllık plan döneminin son yılı olan 1980 yılını komünist kuruluşun tüm alanlarında yeni başarılarla geçirecekleri» yolundaki kesin inanç ifade edildi.

Brejnev SBKP Merkez Komite Olağan Plenumu'nda konuştu:

"Başarılar ortadadır ve bunlar küçümsenmeyecek başarılardır,,

SBKP Merkez Komite Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev 27 Kasım'da yapılan parti plenumunda Sovyetler Birliği'nin sosyo-ekonomik gelişmesine ilişkin uzun bir konuşma yaptı.

Aşağıda bu konuşmanın özetini sunuyoruz.

«Önümüzdeki yıl yalnızca içinde bulunduğumuz beş yıllık plan döneminin son yılı değil, aynı zamanda gelecek beş yıllık planın dayanacağı temel olacağı gibi, 26. parti kongresi için etkin hazırlıkların yapılacağı bir yıldır. Yapılan çalışmaların değerlendirilmesine ve 1980 yılının görevlerine bu tutumla yaklaşmak gereklidir.

Dört yıl içinde dokuzuncu beş yıllık planın aynı dönemine oranla ülkenin 323 milyar ruble daha fazla ulusal gelir, 600 milyar ruble daha fazla sanayi ürünü elde etti. Gayri safi tarımsal ürün 40 milyar rubleden daha fazla arttı.

Sovyet insanlarının yaratıcı faaliyet boyutları, çok büyük inşaat ölçeklerinde özellikle parlak biçimde ortaya çıkıyor. Halk ekonomisine dört yılda yapılan sermaye yatırımları 500 milyar rubleyi aşıyor. Bu, temel üretim fonlarını büyük ölçüde artırma olanağı veriyor. 1979 yılının sonuna kadar bu fonlar trilyon rubleyi aşacak.

Siyah ve renkli metal üretimi, elektrik enerjisi üretimi, kömür ve petrol çıkarımı arttı. Örneğin, bu yıl 585 milyon ton, yada 1975 yılındakinden 94 milyon ton daha fazla petrol (gaz kondensatı da dahil) çıkarılmış olacak. Bu süre içinde yüzde 40 oranında artacak ve 400 milyar metre kübü aşacak olan gaz çıkarımı hızla artıyor. Elektrik enerjisi üretimi, yüzde 20 artacak ve 1245 milyar kilovat-saati bulacak. Ev eşyaları üretimi arttı, günlük kullanım malları piyasası daha doygun hale geldi. SBKP MK Plenumu, endüstrimizin öncü işçilerinin, tüm sanayi dallarından en iyi işçi topluluklarının çalışmasına büyük değer vermek için tüm esaslara sahiptir.

Partinin tarım politikası tümüyle gerçekleştirildi. Köy, 1,5 milyon traktör, 426 bin tahıl toplama aracı, 1 milyondan fazla kamyon, 317 milyon ton mineral gübre, 7 milyar rubleden daha fazla tutarda hayvancılık ve yem üretimi için makine elde etti.

Tarımda verimliliği artırmayı, bazı yıllarda ülkemizin başlıca tahıl ambarlarına zarar veren havanın kaprislerini küçük masraflarla bertaraf etmeyi başardık. Köydeki değişiklikler, partinin enerji ve iradesi, halkın onurlu emeği, yıllık ortalama tahıl rekoltesinin dört yılda dokuzuncu beş yıllık plan dönemindekini hemen hemen 27 milyon ton aşarak 209 milyon tona yükselmesini sağladı. Çok zor bir yıl olan bu yılda bile 179 milyon ton tahıl toplandı.

Halk ekonomisi başarıları, partinin en önemli sosyal sorunların çözümüne, halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesine yönelik politikasının planlı olarak gerçekleştirilmesi olanağını verdi. 423 milyon metre kare toplam alanlı konutlar dört yılın sonucu bu şekildedir. Çok sayıda çocuk yuvası, okul, hastane, kulüp ve kütüphane yapıldı.

Böylece, beş yıllık plan döneminin başından başlayarak partinin 24 ve 25. SBKP kongrelerinde hazırlanan ekonomik ve sosyal politikasının gerçekleştirilmesiyle ilgili büyük bir çalışma yapılmış oldu. Başarılar ortadadır ve bunlar küçümsenmeyecek başarılardır. Bu başarıları, 1980 yılı halk ekonomisi görevlerinin yerine getirilmesi ve komünizmin maddi-teknik temelinin kurulması yolunda emin adımlarla ilerlemek için iyi bir temel olarak görüyoruz.

> Brejnev: "Gelecek yıl Lenin'in 110. doğum yıldönümü kutlanacak. 1980 yılı öncü çalışma, Leninci çalışma yılı haline dönüştürülecektir"

Bu söylenenler plan taslağından ve dört yıllık çalışma sonuçlarından tamamen memnun olduğumuz anlamına mı geliyor? Hayır, bu anlama gelmiyor. Onuncu beş yıllık plan döneminin belki de en zor yılı olan 1979 yılında ekonominin karşılaştığı nesnel güçlükleri gözden uzak tutmak kuşkusuz olanaksızdır. Ama eğer ekonomideki dar boğazların ve eksikliklerin sürmesinin başlıca nedeninden söz etmek gerekirse, bunun başlıca nedeni, üretim etkinliğinin ve çalışma niteliğinin daha da yükselmesi alanında planda tasarlandığı şekilde ilerleme sağlanamamasıdır.

Halk ekonomisine büyük paralar yatırıldı. Ülke, pekçok yakıt ve hammadde türlerinin çıkarımında dökme demir, çelik, çimento, mineral gübre üretiminde ve diğer bir dizi göstergeler bakımından dünyada birinci sıraya yükseldi. Üretim fonları durmaksızın artıyor, yeni yeni emek kaynakları sağlıyor. Ama olması gerekenden, olanaklarımızın sağladığından daha az sonuç elde ediyoruz.

Plenuma katılanlar, dünyanın en büyük yakıt-enerji kompleksine sahip olduğumuzu gayet iyi bilirler. Sadece son 15 yılda elektrik enerjisi üretimi ve petrol çıkarımı (gaz kondensatı dahil) hemen hemen 3 kat, gaz çıkarımı ise 4 kattan daha fazla arttı. Modern enerji, bilimin kazanımlarına ve yüksek derecede verimli tekniğe giderek daha fazla dayanıyor.

Ancak, halk ekonomisinin artan gereksinimleri, zorlukla yerine getirildiğine göre tüm enerji sorunları kompleksi üzerinde defalarca düşünmek gereklidir. 80 yıllarına uygun olan görev, ülkenin yakıt enerji dengesini büyük ölçüde iyileştirmek ve öncelikle elektrik santralleri yakıtı olarak petrolün payını azaltmaktır.

Ancak enerjiyi, hangi tempolarla geliştirirsek geliştirelim ısı ve enerji tasarrufu gelecekte de en önemli devlet görevi olacaktır.

Metalurji ve makine yapımı da en büyük özeni gösterdiğimiz konu olarak kalıyor. Metal üretimi, geniş ölçeklerine rağmen, önceden olduğu gibi yeterli değil. Makine yapımı en büyük metal tüketicilerinden biridir. Bu dalın başarılarına değer veriyor, tüm halk ekonomisinde en önemli teknik ilerleme koşulunu bu dalın hızla gelişmesinde görüyor ve makine yapım dalının gereksinimlerini karşılamak için fazla çaba harcayarak para buluyoruz. Ancak makine yapımcılardan da isteklerimiz var. Üretilen makine ve ekipmanların metal hacmi aşırı derecede yüksek olarak kalıyor. Metal işlemede artıkların payı azalmıyor, ince prefabrik gereçler yavaş benimseniyor. Bazı makine ve ekipman türlerinin teknik düzeyi ve kalitesi şikâyetlere yol açıyor.

Büyük tesislerin inşaatı gibi önemli bir devlet sorununa büyük önem veriyoruz. Her yıl ulusal gelirin beşte birinden daha fazlası bu dala gidiyor ve ekonomimizin göstergeleri, ülkemizdeki bilimsel-teknik ilerlemenin tempoları ve üretimin etkinliği bu paraların nasıl kullanıldığına bağlı bulunuyor.

Gıda maddelerinin aralıksız olarak sağlanması, yeterli ve bol çeşitli yüksek nitelikli gıda maddeleri üretimi, partinin emekçilerin refah düzeyini yükseltmeyi amaçlayan politikasından kaynaklanan en önemli görevlerden biridir.

Bu sorunu çözümlerken, pek tabii ki, tarımın geliştirilmesini destek aldık. Sadece son üç beş yıllık dönemde köye yaklaşık 400 milyar ruble yatırım yapıldı. Onbirinci plan döneminde de köye çok büyük sermaye yatırımları ayrılacak.

Yaşam tarımsal üretiminin yiyecek maddeleri stoklanması, taşınması, saklanması, işlenmesi ve ticareti sisteminden ayrı olarak ele alınamayacağını gösteriyor. Bunların hepsi, tek bir yiyecek kompleksidir ve bu kompleks tek bir bütün olarak planlanmalıdır.

Gelecek beş yıllık planın ilkesel temeli açıktır. Halkın refahını sürekli olarak yükseltmek için partinin etkinliğinin ve niteliğinin yükseltilmesine yönelik doğrultuyu iki kat, üç kat enerjiyle yaşama geçirmek gerektir. Bu doğrultunun almaşığı yoktur ve onbirinci beş yıllık plan döneminde de sürekli olarak uygulanması gerekir.

Hepimiz de sosyalist ekonominin bir merkezden yönetilme temeli güçlendirilmeksizin düşünülemeyeceğini anlıyoruz. Bununla birlikte gerek politika, gerekse ekonomide bize, alt kademelerin girişimlerine, yani kolhozların ve sovhozların, işletme ve birliklerin, yerel organların girişimlerine geniş olanaklar açacak demokratik merkeziyetçilik gereklidir. Bu, sadece dünya görüşümüzden değil, aynı zamanda ekonomik gereklilikten de kaynaklanmaktadır. Alt kademelerin girişimciliği, ekonomik gelişmenin hızlandırılmasında hiçbir şeyle değiştiremeyeceğimiz bir rezervdir.

Gelecek yıl Vladimir İlyiç Lenin'in 110. doğum yıldönümü kutlanacak. Bu konuda politik bakımdan önemli bir dizi faaliyetin öngörüldüğü bir SBKP MK kararnamesi hazırlanıyor. Bu faaliyetlerin ortak paydası, 1980 yılını öncü çalışma, Leninci çalışma yılı haline dönüştürmektir. Parti, halk yararına yeni işlere hazırdır. Bu, sürekli ilerlememizin, yeni başarı ve kazanımların teminatıdır.»

BM Genel Kurulu Filistin sorununu görüşüyor

Cenevre Konferansı'nın toplanması istendi

● Genel Kurul, Camp David anlaşmalarını kınadı

Dış Haberler Servisi — Geçen hafta Filistin ve Ortadoğu sorununu görüşmeye başlayan BM Genel Kurulu önceki akşam oyladığı bir karar tasarısında Filistin sorununun Sovyetler Birliği ve ABD'nin yönetiminde ve BM'nin gözetiminde yapılacak uluslararası Cenevre Konferansı'nda ele alınmasını istedi.

Küba, Vietnam, Yugoslavya, Srilanka, Gine, Bisau ve Sudan tarafından hazırlanan ve Genel Kurul'da kabul edilen kararda, ayrıca FKÖ'nün tüm taraflarla eşit haklar altında konferansa katılması istendi.

Kararda ayrıca Filistin halkının tüm haklarının tanınması ve ABD tarafından desteklenen Camp David anlaşmalarının ve İsrail ile Mısır arasında yapılan ikili görüşmelerin Ortadoğu'da barışı gerçekleştirmekten uzak olduğu vurgulandı.

Karar 102 olumlu oy alırken, ABD, İsrail ve Fransa dışında AET ülkeleri tarafından reddedildi, 20 ülke de çekimser kaldı.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz hafta içinde ayrıca oylanan bir kararda da ABD, Ortadoğu'da izlediği politikadan dolayı kınanmıştı.

Bilindiği gibi Cenevre Konferansı önerisi, Filistin sorununun çözümü için Sovyetler Birliği tarafından önerilmişti. ABD bu öneriyi başlangıçta destekler görünmesine karşın daha sonra İsrail'in FKÖ ile «aynı masada oturmam» görüşünü desteklemiş ve böylece Cenevre Konferansı önerisi dondurulmuştu. ABD daha sonra İsrail ve Mısır'ı bir araya getirecek Camp David anlaşmasının imzalanmasını sağlamıştı.

İsrail'de Filistinli Belediye Başkanları görevlerine dönüyor

Dış Haberler Servisi — Nablus Belediye Başkanı Bessam Elşekaa'nın tutuklanmasını protesto etmek amacıyla istifa eden, işgal altındaki Batı Şeria ve Gazze'deki tüm Filistinli belediye başkanları, Elşekaa'nın serbest bırakılması sonucu bugün topluca işbaşı yapacaklarını bildirdiler.

İstifa eden ve bugün işbaşı yapması beklenen Filistinli belediye başkanları adına bir açıklama yapan Halhul Belediye Başkanı Milhim, «Batı Şeria ve Gazze'deki tüm belediye başkanlarının birlikte istifa etmesi, Filistin halkının birliği yolunda çok önemli bir adımdır. Bundan böyle İsrail'in her saldırgan tutumuna karşı aynı yol izlenecektir. Özellikle de özerklik planından vazgeçilmemesi halinde bu tür eylemlere sık sık başvuracağız» dedi.

Sovyetler'de kiralar 50 yıldır değişmedi

Moskova (THA) — Dünyada enflasyon artış hızının son yıllarda aşırı oranlarda artması, buna bağlı olarak da konut giderlerinin yükselmesine karşılık Sovyetler Birliği'nde kira fiyatlarının son 50 yıldır hiç değişmediği bildiriliyor.

Resmi Sovyet Ajansı TASS'ın verdiği habere göre, son derece düşük olan bu kiralar ortalama ücret alan bir kişinin aylık gelirinin yüzde üçünden fazlasını kapsamıyor.

Verilen bilgilere göre son 20 yılda işçi konutu olarak yapılan iki milyonun üzerinde apartman dairesi de bedava olarak kiraya verilmekte ve bunun masrafı devlet tarafından karşılanmaktadır. Öte yandan hazırlanan beş yıllık kalkınma planı için de, ülkede toplam 423 milyon metrekarelik konut yapılması öngörülüyor. Sadece bu yıl on milyon kişiye yeni dairelerin verildiği de habere eklendi.

İNGİLTERE, ARTIK POL POT'U TANIMIYOR

Londra (A.A.) — İngiltere Dışişleri Bakan Yardımcısı Sir İan Gilmour, Avam Kamarası'nda yaptığı bir açıklamada hükümetinin, bundan böyle Kamboçya'da «Pol-Pot yönetimi» diye bir yönetimi tanımadığını duyurdu.

Avam Kamarası'nın oturumunda, İşçi Partisi'nin gölge kabinesinde kendisine Dışişleri Bakanlığı görevi verilen Peter Shore bir konuşma yaptı ve Kamboçya halkının «Daha çok acı çekmemesi için» İngiltere'nin bu ülkedeki «Pol-Pot yönetimini» tanımaktan artık caymasını istedi.

Bu konuşma üzerine kürsüye gelen Dışişleri Bakan Yardımcısı Sir İan Gilmour, bugünkü hükümetin Kamboçya'da «Pol Pot yönetimini» tanımadığını bildirdi.

Gözlemciler, İngiltere hükümetinin bu kararı, ilerici kamuoyunun baskısı nedeniyle almak zorunda kaldığını belirtiyorlar.

Dünyaturu

● SOVYETLER BİRLİĞİ'nin nükleer enerji santralı kurmada teknik yardım yapacağı ülkelere, yakıt garantisi vereceği bildirildi.

● ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in önümüzdeki hafta İngiltere, Fransa, Batı Almanya ve İtalya başkentlerini ziyaret ederek, İran bunalımı konusunda ABD'yi desteklemelerini isteyeceği dışişleri yetkilileri tarafından açıklandı.

● FİLİSTİNLİ gerillaların bu yıl içinde İsrail'de 201 askeri eylemi gerçekleştirdikleri açıklandı.

● HİNDİSTAN'da Ocak'ta yapılacak genel seçimlerde eski Başbakan İndira Gandi'nin rakibi olarak tanınan Janata Partisi Milletvekili adayı Bayan Viyaya Scindia'nın silahlı saldırıya uğradığı bildirildi.

● BİR Kamu İktisadi Teşebbüsü olan Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding'de devam eden iş uyuşmazlığının henüz sona ermemesi üzerine, dün yeniden 3 saatlik bir greve gidildi.

● NATO Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Orgeneral Bernard Rogers'in yardımcılığına, Federal Alman Koramiral Guenter Luther atandı.

● FEDERAL Almanya Sosyal Demokrat Partisi Başkanlığına yeniden seçilen ve Sosyalist Enternasyonal Başkanı Willy Brandt'ın yarın Suudi Arabistan ve Kuveyt'i kapsayan bir geziye çıkacağı bildiriliyor.

Sıkıntısı çekilen nedir?

gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

Sancılar içinde kıvranan Türkiye toplumu, uzun olmayan bir süreçte, yeni oluşumlara gebe görünmektedir. Çekilen sancılar, aslında, çürüyen Türkiye kapitalizminin ürünleridir ve egemen burjuvazinin, ekonominin yapısında belli dönüşümleri gerçekleştirememesinin sonuçlarıdır.

Yıllardır sıkıntısı çekilen, Türkiye kapitalizminin geldiği belli bir noktada takılıp kalması ve kaçınılmaz olarak, gelinen bu aşamanın bunalımlara dönüşmesidir. Egemen burjuvazinin tüm çabalarına karşın, bu büyük engel aşılamamakta ve Türkiye, orta gelişmiş kapitalist ülkelerin üst aşamasına ulaşamamakta, gelişmiş kapitalist bir ülke olamanın önündeki bu engeller temizlenememektedir. Aslında Türkiye kapitalizminin önündeki bu engeller, Türkiye'nin gelişmiş kapitalist bir ülke olmasını sınırlayan koşullar, insan iradesinden bağımsız, çağımızın nesnel bir olgusudur. Ve bu nesnel olguyu ortadan kaldırmaya çalışmak, bir bakıma, tarih sahnesinde çok öncelerde oynanmış bir olayı yeniden perdelemeye kalkmak demektir. Oysa, tarihin bize gösterdiği önemli bir gerçek, bir olayın ve olgunun, tarih sahnesinde ancak bir kez perdelenebildiğidir.

Günümüzün gelişmiş kapitalist ülkeleri, kapitalizmin devrimci çağında, bu üretim biçimine geçişi gerçekleştirebilen, uzun süren serbest rekabetçi bir aşamadan geçip, tekelci ya da emperyalist aşamaya ulaşmış toplumlardır. Bu süreç, çağımızda, artık tüm ülkelere kapalıdır. İşte Türkiye, çağımızın böylesi bir döneminde, bu kapalı kapıyı zorlamaya kalkmış ve kapitalist yoldan kalkınma yolunu tutmuştur.

Ve bugün, toplumun çektiği sancılar, bu talihsiz ve çağdışı stratejiden kaynaklanmakta ve varolan üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişmesine iyice ayak bağı olmasında noktalanmaktadır.

Çıkış yolu yok mudur? Olağan yöntemlerle, egemen burjuvazi için «çıkış Yolu» kesinlikle yoktur. Olağan yöntemlerle, egemen burjuvazi için, «çıkış yolu», Türkiye'nin gelişmiş bir kapitalist ülke olabilmesi ve bunun için de, varolan ekonominin ve sanayinin yapısındaki köklü değişikliklerin yapılabilmesi demektir.

Ekonominin ve sanayinin yapısında köklü değişiklikler yapılması, batının, Türkiye'nin çağdaş teknolojileri kullanmasına, sanayinin tüketim araçları üretiminden üretim araçları üreten bir yapıya kavuşmasına izin vermesi demektir. Bu ise, son çözümlemede, emperyalizmin, Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığını kazanmasına izin vermesi ve tatlı bir soygun ve sömürü alanını, kendi isteğiyle terketmesi demektir. Kaldı ki, böyle bir izin, tatlı bir sömürü alanının terkedilmesi yanında, emperyalist odaklara, çokuluslu tekellere, dünya pazarlarında yeni bir rakip çıkması sonucunu da doğuracaktır.

İlk bakışta, teknik bir sorun gibi gözüken bu istek, görüldüğü gibi, özünde politik bir sorundur ve ciddi bir çıkar çelişkisidir. Bu nedenle de, kesinlikle Türkiye kapitalizmine bu izin verilmiyor ve bundan böyle de verilmeyecektir. İşte, Türkiye'de egemen burjuvazinin açmazı buradadır ve bu çözümsüzlük, giderek yerini bunalımlara bırakmakta ve tüm çabalara karşın, bunalım her geçen gün daha da derinleşmektedir.

Ekonomik bazda ortaya çıkan bu derin bunalım, sosyal ve siyasal yapıları da sarsmakta, bir yandan, egemen burjuvazi yönetmekte güçlük çekerken; öte yandan da, yığınlar eskisi gibi yaşamak istememektedirler. İşte, olağan yöntemlerle bunalımları çözemeyen, işçi sınıfı hareketinin ve devrimci sürecin hızla yükseldiğini gören egemen burjuvazi, yeniden yönetebilir bir konum kazanmak için, Lenin'in işaret ettiği «değişikliği gerçekleştirmek» olağanüstü yöntemlere başvurmak, yani açıktan faşizmi dayatmak istiyor.

Amerikancı, sıkıyönetimci Demirel iktidarı, işte bu nedenle işbaşına gelmiş, işte bu nedenle Demirel, zor koşullara karşın, görevi üstlenmiştir. Hedef, açık faşist bir diktatörlüğe yolu açmak ve bunun gereklerini yerine getirmektir. Üç ayaklı bir planın, birinci ayağı hızla uygulamaya konulmuş, devlet örgütünün üst kademeleri, CHP'lilerden, ilerici ve yurtseverlerden temizlenmiş ve yerlerine faşist partinin militanları tırmandırılmıştır.

Planın ikinci ve üçüncü ayağı da, gündemdedir ve önümüzdeki günlerde, bu yolda önemli adımlar atılmaya çalışılacaktır. Bunlardan birisini sıkıyönetimin iyice tırmandırılması ve demokrasi güçlerinin üstüne sürülmesi planı oluşturmaktadır. Ve ikincisi de, DGM ve öteki baskı yasalarını meclislerden geçirme planıdır.

Demokrasi güçleri açısından, önemli ve güncel olan egemen burjuvazinin bu gerici ve çok tehlikeli planını bozmak, bu olağanüstü yöntemleri kullanmasına izin vermemek, gerici Demirel iktidarının isteğini kursağına tıkmak ve tüm bunlar için de, zaman yitirmeden cephe ve eylem birliğini hayata geçirmek gerekmektedir. Böylesi bir birlik, yalnızca gerici çevrelerin geri adım atmalarını gerçekleştirmekle kalmayacak; aynı zamanda, Amerikancı, sıkıyönetimci Demirel hükümetinin sonunu da getirecektir.

Bulut'u andığımız bugün, bir başka bilim adamı, Tütengil'i de yitirdik

DR. NECDET BULUT'U KAYBEDELİ BİR YIL OLDU

● Server Tanilli, Dr. Necdet Bulut'un eşine yazdığı mektubunda "Tarih yürürken acı ve gözyaşı da dağıtır. Biz de, bir büyük oluşumun içinde acılarla yoğrularak, sevdiklerimizin arkasından döktüğümüz gözyaşlarımızı silerek yürüyoruz, yürüyeceğiz. Nereye ve ne zamana dek? Karanlığın ve zulmün sığındığı son kalenin zaptına dek" diyordu

Orhan Yavuz, Necdet Bulut, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakioğlu, Ümit Doğanay, Cavit Orhan Tütengil... Türkiye'nin saygın bilim adamlarıydı onlar. Faşist kurşunlara hedef olan, bilim için yaşayan beyinlerdi. Necdet Bulut onlardan biridir. Geçtiğimiz sene faşistlerin pusu kurarak öldürdükleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilgisayar Merkezi'nin başkanı, Jeofizik bölümü öğretim üyesi... Dr. Necdet Bulut.

26 Kasım 1978 gecesi saat 23.30 sıralarında otomobili ile evine giderken, yanında eşi ve çocuğu olduğu halde KTÜ kampusunda kurşunlandı. Trabzon Numune Hastanesi'nden Hacettepe Hastanesi'ne götürülerek tedavisi sürdürüldü. Ancak Bulut, 12 gün yaşadı ve 8 Aralık 1978'de canverdi.

....

«Tarih yürürken acı ve gözyaşı da dağıtır. Biz de bir büyük oluşumun içinde acılarla yoğrularak, sevdiklerimizin arkasından döktüğümüz gözyaşlarımızı silerek yürüyoruz. Yürüyeceğiz.

Nereye ve ne zamana dek?

Karanlığın ve zulmün sığındığı son kalenin zaptına dek.»

Böyle diyordu yiğit bilim adamı Server Tanilli, Dr. Necdet Bulut'un eşi Ayşe Bulut'a yazdığı mektubunda. Ve ekliyordu: «Canavarların aramızdan alıp götürdüğü yoldaşlarımızın intikamını da ala ala, dökülen kanların tek bir damlasını dahi yerde bırakmadan!»

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'i, arkasında 50 yaşında devrimci öğrenciler bırakan Tütengil'i kaybettiğimiz şu gün, Necdet Bulut'u anıyoruz. Bilim adamının, hangi sınıfın çıkarlarına hizmet ettiğini bilmesi gerektiğini tarafsız bilim adamı olamayacağını defalarca yazan, defalarca anlatan ve düşünceleri gibi davranan Necdet Bulut, sömürüsüz bir toplum olma mücadelesi içinde çalkanan Türkiye'nin verdiği canlardandı. Türkiye çalkalanıyordu, gebeydi bir şeylere. Bu sancı içinde toprağa verdiklerimizden biriydi Dr. Bulut. Karamsarlık kaplayabilir içimizi.

● Dr. Necdet Bulut "Tarafsız bilim adamı olmaz. Bilim adamı hangi sınıf için çalıştığını bilmelidir" diyordu. Bu gerçeği kavradığı içindir ki, faşist kurşunlara hedef oldu

Korkunç sıkıntılarla boğulabiliriz. Ama, Tanilli'yi hatırlayalım bir kez. O, ölümü yaşadı. Terörün amaçlarından biri değil midir yılgınlık. Kahrolarak, kan içmeye hazır canavarın sevinçten oynamalarını sağlamak değil midir? Acımızı yüreğimize gömmeliyiz Tanilli'nin yaptığı gibi. Tanilli, direndi acıya. Hem kendi acılarına, hem dostlarının acılarına dayandı o. Neşe hanım kardeşim» diye giriyordu söze, Bulut'un eşine yazdığı mektubunda. 12 Aralık 1979 tarihli mektubuyla Tanilli'yi dinliyoruz:

«Necdet'in vurulduğunu, İngiltere'de Stoke Mandeville Hastanesi'nde yatarken duymuştum. Ben ki, ölümle yüzyüze gelmiş, ama sarsılmamış bir insanımdır. O gün sarsılmıştım. Sonra, «madem ki ölmedi, kurtulacak» umuduyla teselli buldum. Öldüğünü duyduğum an yeniden sarsıldım. Bana yazdığı mektubu okurken, acılarım tekrar depreşti. Öldüğü günkü hüznü duydum yine. Size bu satırları yazarken ‑inanılmaz‑ aynı hüznünü duyuyorum.

Benim de kendisine karşı derin bir sevgim ve saygım var. Tanışmamız, İstanbul'da, ilk 1 Mayıs Bayramı'nda olmuştu. Ankara'dan gelen heyetin içindeydi. O günün unutulmaz heyecanı içinde, şarkılar söyleyerek, kol kola, Yıldız'dan Taksim'e dek yürümüştük. Daha sonraki karşılaşmamız, ODTÜ'de, «Bilim adamının sorumluluğu» konulu bir açıkoturumda olmuştu. O açıkoturuma beni davet eden de kendisi idi. DGM'de «savunma»mı yaptığım tarihten az sonraydı. Açıkoturumda onunla ben, aynı tezi ‑hararetle‑ savunmuştuk: «Bilimde objektiflikle, taraf tutmayı birbirine karıştırmamalı. Evet, bilim objektifdir, ama taraf tutar; bilim adamı taraf tutar.

Fakat kimin tarafını?

Gerçeğin, doğruların tarafını.

Bilim tarihi boyunca hep böyle olmuştur.

Çağımızı objektif olarak değerlendirdiğimizde saptadığımız temel gerçeklik şu: İnsanlık kapitalizmden sosyalizme geçiyor. Böyle bir çağda, böyle bir gerçeklik karşısında bilim adamı, üstelik aydın bir insan olarak, kapitalizmden hele onun ürünleri olan emperyalizmden, faşizmden yana olamaz. Objektiflik gereği sosyalizmden, işçi sınıfından yana olacaktır, olmalıdır. Tarafsızlık, bir burjuva safsatası, yutturmacadır. Tarafsızlık, mümkün değildir. Emperyalizmin pençesi altındaki ülkemizde, tüm gerçek aydınlar gibi, bilim adamının da ilkeleri, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmdir.

O açıkoturumu unutamam. Ne güzel bir akşamdı o akşam! Ama nereden bilebilirdim ki, Necdet'le karşılaştığım son gün oluyordu o gün?

Daha sonraki aylarda, o Ankara'dan, ben İstanbul'dan birbirimize selam ve sevgi gönderir olduk. Fırsat bulup karşılaşamadık. Nihayet, benim başıma gelenler ve O'nun feci akıbeti,.. Bugün artık birbirimizi ebedi olarak görme olanağı yok. Hayat, yürüyüşüne devam edecek, fakat Necdet'siz,

Mektubunun bir yerinde: «Üstad, yaşadığın için öylesine mutluyum ki, ağlatamama diyor,

Peki ya ben?

Onun yaşamadığı bir dünyada yaşarken, nasıl mutlu olabilirim?

Ne var ki, Neşe hanım, tarih yürürken acı ve gözyaşı dağıtır. Biz de, bir büyük oluşumun içinde, acılarla yoğrularak, sevdiklerimizin arkasından döktüğümüz gözyaşlarımızı silerek yürüyoruz, yürüyeceğiz.

Nereye ve ne zamana dek?

Karanlığın ve zulmün sığındığı son kalenin zaptına dek.

Ve canavarların aramızdan alıp götürdüğü yoldaşlarımızın intikamını da ala ala, dökülen kanların tek bir damlasını dahi yerde bırakmadan!

............»

Necdet Bulut vurulduğunda Tanilli neler hissettiyse, aynısını Tanilli vurulduğunda Necdet Bulut da hissediyordu. Londra'dan sağlık haberlerini alınca Tanilli'ye bir mektup yazarak, sağlık durumunun düzelmesinden duyduğu mutluluğu anlatıyor du, bir süre sonra kendisinin de faşistlerin kurşunlarına hedef olacağını bilmeden. 17 Kasım 1978'de Trabzon'dan Londra'ya gönderdiği mektubunda Bulut, şöyle diyordu:

«Değerli dostum,

ODTÜ'deki açık oturumda birlikte oluşumuzdan bu yana zaman olarak ne kadar geçti anımsamıyorum ama olay olarak epey şey geçti. Kimi arkadaşlarımızı, kardeşlerimizi öldürerek, kimisini ölümcül yaralayarak mücadelemizi engellemek istiyor faşist tırmanış. Evlerde, sokaklarda kahpece tuzaklar kurarak, elleri arkadan bağlayıp eterle bayılttıktan sonra ağızlara kurşun sıkarak işliyor cinayetlerini faşizmin hayvanca terörü. Bizi de silahlı mücadeleye çekip parsayı toplamak istiyor faşist dikta heveslileri.

Üstad, yaşadığın için öylesine mutluyum ki anlatamam. Salt dost olduğumuz için değil mutluluğum. Kavganın bir parçası olarak, direnişin önemli bir göstergesi olarak anılacak Server Tanilli'nin mücadelesi. Gücümüze güç kattı. Direnme azmimizi yoğunlaştırdı. Asıl bundan mutluluğum.

Faşist terör, dostluk dinlemiyor. Dostlarımız, can dostlarımızı alıp götürüyor bir bir. Demokrasi güçleri olanca varlığıyla ses çıkarmazsa, suskunluk sararsa dört bir yanı daha çok dostlarımızın cenaze törenleri arkasında yürüyeceğiz. Kavga arkadaşlarının ölüm haberleriyle kahrolurken, birbirimize kenetlenmemiz gerektiği gerçeğini kafamıza bir kez daha kazımak zorundayız. Demokrasi güçleri, sıradan bir güç değil oysa. O kadar çoğuz ki, varlığımıza somut hayata yansıdığında karanlık yüreklere düşen korku, onlara yetip de artar bile. Bir Necdet Bulut'u yitireli bir yıl oldu. Daha dün Tütengil hocamızı yitirdik. Demokrasi güçleri artık kayıp vermek istemiyor.

TÜTED, "Faşizme Karşı Savaşım Haftası,, düzenledi

Ankara, (Politika) — Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) faşistlerce öldürülen derneğin Genel Yönetim Kurulu Üyesi Necdet Bulut, Akın Özdemir, Kenan Öztürk, Hürcan Gürses ve mücadelede şehit düşenlerin anısına «Faşizme Karşı Savaşım Haftası» düzenledi. TÜTED tarafından yapılan açıklamada günümüz koşullarında eylem ve güç birliğinin öneminin kat kat arttığı belirtilerek «Bu birlik burjuvazinin kalbine yöneltilecek önemli bir silahtır» denildi.

13 Aralık'ta başlayacağı bildirilen «Faşizme Karşı Savaşım Haftası» nedeniyle TÜTED tarafından yayınlanan «haberler» bülteninde derneğin Genel Yönetim Kurulu'nun 6.11.1979 günü aldığı kararlarının hayata geçirildiği belirtilerek hedefin, ülkede faşist hareketi destekleyen tekelci büyük burjuvazi, emperyalizm olduğu bildirildi.

CHP ağırlıklı hükümet döneminde ilerici güçler üzerinde baskıların yoğunlaşarak sürdürüldüğü hatırlatılan açıklamada, TÜS-DER, POL-DER, İKD, İGD, Dev-Genç'in kapatıldığı, 141-142'nin yoğunlukla işletilerek parti liderleri, yazar ve çevirmenlerin, yayın sorumlularının kovuşturmaya uğradığı, TÖB-DER yöneticilerinin topluca tutuklandığı, ama faşist Hareket Partisine, onun yan örgütlerine dokunulmadığı bildirildi. IMF'ye boyun eğildiği, ulusal çıkarlardan NATO'ya ödün verildiği hatırlatılan açıklamada işçi ve emekçilerin sırtındaki yükün iki yılda daha da arttığı kaydedilerek «geçen seçimlerde CHP'yi destekleyen emekçi yığınların önemli bir kesimi 14 Ekim seçimlerinde hiçbir tercih yapmayarak bu politikayı onayladıklarını gösterdiler, mahkum ettiler» denildi.

Demirel hükümetinin kurulmasıyla baskı yasalarının şimdiden gündeme getirildiği, sürgün ve kıyımın akıl almaz bir hızla yürütüldüğü belirtilen açıklamada eylem ve güç birliğinin öneminin kat kat arttığı vurgulanarak özetle şöyle denildi:

«Bu tablo ülkemizdeki ilerici güçlerin gerçekten daha zorlu günlere hazırlıklı olmasını, ve günümüz koşullarında örgütlü kitlesel mücadeleyi zorunlu kılıyor. Eylem ve güçbirliğinin önemi kat kat artıyor.

Bu birlik burjuvazinin tezgahladığı ara rejim ya da askersel destekli faşist diktatörlüğün etkisiz kılınması, zorbalığın önüne geçilmesi, ulusal bağımsızlığın kazanılması, ekmek gül ve hürriyet günlerinin getirilmesi, bölgemizde ve dünyada barışın korunması, güçlendirilmesi için ön koşuldur» denildi.

ÖZETLE

Kastamonu'da 6 örgüt saldırıları kınadı

KASTAMONU — Kastamonu'da DİSK'e bağlı sendikaların da aralarında bulunduğu altı örgüt ortak bir açıklama yaparak faşist saldırganların her zaman kendilerini karşılarında bulacağını bildirdi.

DİSK'e bağlı Maden-İş, Tek Ges-İş, BAYSEN, BANK-SEN ile TÖB-DER ve TÜTED yöneticilerinin yaptıkları ortak açıklamada 2 Aralık'ta düzenlenen saldırıya ilerici işçi genç, aydın ve kadının karşı koyduğu hatırlatılarak özetle şu görüşlere yer verildi:

«İlimizde son günlerde bilinçli ve örgütlü olarak tırmandırılan faşist hareket, 2 Aralık Pazar günü katliama yönelmiş, ama karşısında yiğit demokrasi güçlerini bularak geri adım atmak zorunda kalmıştır.»

BANK-SEN Polzar'da sözleşme imzaladı

ANKARA — BANK-SEN Sendikası Ankara'daki Polis Bakım Yardım Sandığı ve Polazar'da çalışan 105 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzaladı. 1 Eylül 1979 tarihinden itibaren geçerli olacak toplu iş sözleşmesinde işçilere ayda net 2 bin 500 lira yakacak ve 2 bin lira yiyecek yardımı alındı. Aylık ücretler de 5 bin 400 liradan 8 bin 400 liraya yükseltildi.

Daha önce MİSK'e bağlı Türk-Büros-Sen'in yetkili olduğu işyerinde BANK-SEN'in, imzaladığı sözleşmeyle 3 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kabulüne son verildiği, imzalanan sözleşmeyle kıdem tazminatları 48 güne, kıdem zammı 200 liraya yükseltildi. Kıdem tazminatından istifa eden üyelerin de yararlanması sağlandı.

ELTAŞ'taki lokavt yasadışı

İZMİR — DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikasının toplu iş sözleşmesi çağrısında bulunduğu Bornova'daki El Aletleri Pazarlama Anonim Şirketinde, tüm işçilerin işlerine son verilerek yasa dışı lokavt ilan edildiği bildirildi.

Sosyal-İş Sendikası İzmir Şube Başkanı Salim Yüksel, yaptığı açıklamada, kısa adı ELTAŞ olan işyerinde işverenin lokavt ilanının yasa dışı olduğunun Bölge Çalışma Müdürlüğü kararıyla da kanıtlandığını belirtti.

Dev Maden-Sen 4. Bölge Kongresi yapıldı

BURSA — Dev Maden-Sen 4. Bölge Temsilciliği'nin 2. Genel Kurulu yapıldı.

TÖB-DER Bursa Şube Lokali'nde yapılan genel kurul sonucunda İsmet Cantekin tekrar temsilciliğe seçildi. Genel Kurulun divan başkanlığını Dev Maden-Sen Genel Sekreteri Hacı Kabakulak yaptı. Genel kurul toplantısında İsmet Cantekin'in listesi 53 oy alırken Osman İnal'ın listesi ise 14 oy aldı. Yönetim kurulunun diğer üyeliklerine de Hidayet Özden, Ramazan Akbulut, İbrahim Beyhan, Mehmet Acar getirildiler.

KIBRISLILAR ÖĞRENİM VE GENÇLİK FEDERASYONU BAŞKANI AÇIKLAMA YAPTI:

"NATO'cular Kıbrıs'ı taksim planı yapıyor,,

● KÖGEF Genel Başkan Vekili Mehmet Yasin Kıbrıs sorununun NATO çerçevesinde çözümlenmesini öngören gizli pazarlıklara son verilmesini istedi

Ankara (Politika) — Kıbrıslılar Öğrenim ve Gençlik Federasyonu (KÖGEF) Genel Başkan Vekili Mehmet Yasin, Rauf Denktaş'ın Demirel Hükümeti ile görüşmesi üzerine bir açıklama yaparak «NATO'cu güçler kapalı kapılar ardında Kıbrıs'ı «taksim» etme planları yapıyorlar» dedi. Denktaş'ın 3'üncü MC hükümeti ile yaptığı görüşmeyi Kıbrıs halkına açıklamasını isteyen Yasin «Kıbrıs'ı bölüp NATO denetimine sokmanın ve adamızı bölge halklarına karşı bir NATO üssüne çevirmenin adı olan (Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti) planı ve bunu uygulayabilmek için toplumumuz üzerinde estirilen terör, Denktaş yönetimi kadar Türkiye Hükümeti'nin de sorumluluğundadır» dedi.

KÖGEF Genel Başkan Vekili Mehmet Yasin çözümün Kıbrıs halkının anti-emperyalist birleşik savaşımıyla, dünya barış güçlerinin desteğiyle geleceğini belirterek «çözüm bağımsız bağlantısız üslerden arınmış toprağı bütün bir Kıbrıs yaratılmasıyla gelecektir» dedi. Yasin, özetle şunları söyledi:

«Kıbrıs'ta toplumlararası görüşmelerin çıkmaza girmesi için büyük çabalar harcayan ve BM kararlarına meydan okumayı marifet haline getiren Kıbrıs Türk «lideri» Denktaş, 3. MC ile kapalı kapılar ardında neler konuştuğunu halkımıza açıklamalıdır.

Kıbrıs halkına kapalı olan bu kapıların ardında, «bağımsız Kıbrıs Türk Devletinin», Kıbrıs'ı NATO'cular lehine taksim etmenin hesaplarının yapıldığı açıktır. 3. MC ile tam bir uyum içinde olan Denktaş yönetimi, bir yandan da, Kıbrıs'a MHP'li faşistleri taşımanın, toplumumuz üzerindeki baskı ve terörü artırmanın hesabını yapmaktadır.

Kıbrıs'ı bölüp NATO denetimine sokmanın ve adamızı bölge halklarına karşı bir NATO üssüne çevirmenin adı olan «Bağımsız Kıbrıs Devleti» planı ve bunu uygulayabilmek için toplumumuz üzerinde estirilen terör. Denktaş yönetimi kadar. Türkiye Hükümeti'nin de sorumluluğundadır. Denktaş'ın. Kıbrıs'taki faşist örgütler aracılığıyla açtığı «taksim» kampanyasının ardından gerçekleştirdiği Ankara ziyareti bunun açık kanıtıdır.

Kıbrıs sorununun NATO çerçevesine hapsedilip Kıbrıs halkından gizli olarak sürdürülen bu pazarlıklara son verilmelidir. Kıbrıs yüksek öğrenim gençliği, dünya barışçı güçlerinin desteğinde olan halkımızla birlikte, NATO'cuların tezgâhlamaya çalıştığı komplolara karşı çıkacaktır.

Kıbrıs'a adil ve kalıcı bir barış gelmesi için, BM denetimindeki toplumlararası görüşmelerin başlatılması, BM kararlarına saygı gösterilmesi ve Kıbrıs sorununun uluslararası bir konferansta ele alınması gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.»

Gıda kontrol hizmetlerinin tek örgüt etrafında toplanması istendi

İzmir (Politika) — Resmi Gazete'de yayınlanan uluslararası bir anlaşma gereği hükümetle BM Kalkınma Programı arasında «Sağlık Bakanlığı gıda kontrol hizmetlerini güçlendirme» konulu bir projenin uygulamaya konmasıyla ilgili olarak Ziraat Mühendisleri Odası, İzmir Bölge Şubesi Gıda İşleri Komisyonu tarafından hazırlanan bir raporda bu projenin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın personel ve alet-ekipman varlığını gözardı ederek kaynak savurganlığını ve gereksiz bir bağımlılığı beraberinde getirdiği belirtildi.

Projede, gıda kontrol konusunun salt sağlık açısından ele alındığı vurgulanarak, «Deneyimler salt son üründe yapılacak kontrollerin toplum beslenmesi sağlığı ve ulusal ekonomimiz açısından sakıncalar doğurduğunu göstermiştir. Son üründe yapılan kontrolün geriye dönüşü olmamakta, kaliteyi düzeltmek olanaksızlaşmakta, ekonomik kayıpların yanısıra bozulmuş bir ürünün tüketiciye ulaşması durumunda toplum sağlığı tehlikeye girmektedir» denildi.

Dev Maden-Sen açıklama yaptı

MTA'nın faşist üs yapılmasına izin verilmeyecek

● MTA merkez işyerindeki yetki tesbitinde bilirkişilerin kararlarını değiştirmeleri için baskı yapıldı

Ankara, (Politika) — DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen bir açıklama yaparak MTA'yı gericilerin, yobazların, faşist çetelerin cirit attığı bir alan haline getirtmeyeceklerini belirtti. Dev Maden-Sen'in 15 günlük haber bülteninde yeralan açıklamaya göre MTA merkez işyerinde yetki tesbitinde dosyaları inceleyen bilirkişi heyeti kararlarını değiştirmeleri yönünde yapılan baskı ve tehditler sonunda istifa etti. Açıklamada Dev Maden-Sen'in yetkili olduğunun tesbit edildiği, bu tesbitin hiçbir kurul tarafından tersine çevrilemeyeceği belirtildi.

Dev Maden-Sen'den yapılan açıklamada Türkiye'de şimdiye dek hiçbir hükümetin bu denli baskı ve tasviyeyi göze alamadığı hatırlatılarak bütün ilerici devrimci, demokrat yurtsever kişi ve kuruluşların akıllarını başlarına alması istendi.

Açıklamada MTA merkez işyerindeki yetki tesbitinde son duruma ilişkin özetle şu bilgiler verildi:

«Bilindiği gibi MTA Enstitüsü merkez işyeri yetki tespiti için 10.5.1978 tarihinde prosedür dosyaları Bölge Çalışma Müdürlüğüne teslim edilmiş, uzun incelemeler sonucu 300'ün üzerinde farkla yetki sendikamıza verilmiştir. İşyerinde çalışan işçilerin 1/10'unu ancak temsil eden «faşist» sendika mahkemeye itiraz etmiş, bunun sonucu olarak ta üç kişilik bilirkişi çalışmalarını tamamlayarak sendikamızın çoğunlukta olduğunu raporuyla ortaya koymuştu. 4. İş Mahkemesinde karar aşamasında karşı tarafça hakim reddedildi ve dosyalar 5. İş Mahkemesine geldi. Evraklar tekrar incelendi ve ara kararı ile daha önce sendikamızın çoğunlukta olduğunu tespit etmiş bulunan 3 kişilik bilirkişiye dosyalar tekrar incelenmek için verildi. Bu arada 14 Ekim seçimleri ve hükümet değişikliği gündeme geldi.

Bilirkişi daha önceden karar vermiş olduğu dosyanın tekrar incelenmesi aşamasında kendilerine kararlarını değiştirmeleri için baskılar yapıldığı gerekçesi ile görevden çekildiklerini belirttiler. 5. İş Mahkemesi'nin tespit edilmiş ve sonucu ortaya çıkmış yetkimizi ısrarla tekrar bilirkişiye gönderme yolunu seçmiş, 20.11.1979 tarihli duruşmada daha önceden aylarca 3 kişinin ancak inceleyip sonuç alabildiği dosyaları tekrar incelenmesi için 1 kişilik bilirkişiye havale etmiştir. Yüzlerce evraktan oluşan dosyaları 1 kişinin incelemesi ve sonuçlandırması aylarca sürebilirdi. Bu inceleme yapılmamıştır. Dosya iki gün sonra mahkemeye geri verilmiş, iki günde tüm dosyaların incelendiği ve sendikamızın çoğunlukta olmadığı belirtilmiştir. Bu rapor baskı ya da başka bir nedenle hiç inceleme yapılmadan yazılmıştır.

Sendikamız çok barış şekilde taraflı uygulama içinde bulunan 5. İş Mahkemesini uyarmış olduğu halde taraflı davranış devam etmiştir. Sonuçta 3.12.1979 günü tarafsız bir mahkemeye davanın intikalini sağlamak amacıyla ilgili hakim reddedilmiştir.

Sendikamızın merkez işyerinde yetkiye esas olan tarihte çoğunlukta olduğu kesin olarak tespit edilmiştir. Kısa zamanda bu konuda doğru sonuç tescil edilecektir.»

Beritan Aşireti sorunlarına çözum bekliyor

● Beritan Aşireti sözcüsü Ali Yazıcı güç koşullar içinde yaşadıklarını ve yaylalara ayakbastı parası verdiklerini söyledi

● Ali Yazıcı yaptığı açıklamada koyunlarının sık sık talan edildiğini belirterek önlem alınmasını istedi

Ankara, (A.A.) — Yaz ve kış aylarında kıl çadırlarda göçebe olarak yaşayan yaklaşık iki bin ailelik Beritan aşireti sözcüsü Ali Yazıcı, yerleşim, eğitim, sağlık ve ürünlerinin değerlendirilmesine ilişkin sorunlarının kısa sürede çözümlenmesini istedi.

Aynı zamanda «Beritanlılar Sınırlı Sorumlu Üretim Pazarlama ve Tüketim Kooperatifi» Başkanı da olan Ali Yazıcı, dün Ankara'da bir basın toplantısı düzenlemiştir. Yazıcı, güç koşullar içinde yaşadıklarını ve yaylalara mera parası ile ayakbastı parası verdiklerini söyledi.

Et Balık Kurumunun zamanında koyunlarını almadığını da öne süren Yazıcı, bu nedenle büyük zorluklar çektiklerini bildirmiş ve kurumun ödemiş olduğu her kilo et için 10 liralık farkın kendilerine de verilmesini istemiştir.

Beritan Aşiretinin ancak 1, ya da ikisinin okuma yazma bildiğini kaydeden Ali Yazıcı basın toplantısında özetle şunları dile getirmiştir:

«Belli bir yerleşim yerimizin olmayışı bizi göçe zorlamaktadır. Yazları yaylalarda kışları Güney Doğu'da kara çadırlar içersinde zor şartlar altında can ve mal güvenliğinden yoksun bir şekilde çile çekerek hayatımızı devam ettirmekteyiz. Bu göçler esnasında büyük oranda mal kaybı ve kısmen can kaybı olmaktadır.

Bu kayıpların sebebi çok sert olan doğa koşulları olduğu gibi yerel güçlerin himayesindeki eşkiyalarda olmaktadır. Kültür ve sağlık hizmetlerinden tamamen yoksunuz. Gerek kışlakta ve gerekse yaylada meraları kiralamaktayız. Bu kiralar epeyce yüksek rakamlara ulaşmaktadır. Ayrıca göç esnasında geçtiğimiz yerler de toprak bastı parası vermekteyiz. Yukarda da belirttiğimiz gibi göç esnasında en az çocuklarımız kadar kıymet verdiğimiz ve sadece onların yaşayabilmeleri için ordan oraya sürüklendiğimiz koyunlarımız sık sık talan edilmektedir.

İSKÂN SORUNU

İskân sorununa gelince göstermelik bir takım yerlerin yerleşim yeri olarak gösterilmesine rağmen iskân sorununa somut olarak cevap verecek olanaklardan mahrum edilmişizdir. 4 yıldan beri Diyarbakır'da iki köyün bize tahsis edildiğinin söylenmesine rağmen halen belli bir yerleşim yerinden yoksunuz.»

tırmık

AYDIN ENGİN

• • • • • • • • • •

POSTADAN ÇIKAN

Türkiye'yi bilmek

Sevgili E...,

Posta gitmeye hazırlanıyor. Kar henüz yolları büsbütün kapamadan postacıya mümkün olduğu kadar çok mektup vermek istiyorum. O yüzden umarım biraz aceleye gelmiş, biraz çırpıştırılmış olan bu ikinci mektubumu hoş görürsün.

Biliyor musun, bu uzak dağ köyünde olup bitenleri gözlerken «objektif» bir açı edinme olanağı daha fazla. Adı üstünde «uzak bir dağ köyü». Uzak. Böylece biraz dışarıdan bakma olanağı var. Dağ köyü. Yani biraz «yukarı»dan bakma olanağı var.

Son paragraf herhalde sende:

— Hah, bu herif şimdi ukalalık edecek, uzaktan ahkam kesecek. Bunun için de baştan kılıf hazırlıyor, yargısını uyandırdı.

İtirazım yok bu yargıya. Şimdi artık işin ver de biraz «ukalalık» edeyim.

1965-1970 arası «devrimci savaşım dönemini anımsıyor musun? Bugünün günceli tartışma konularından oldukça farklı konular, gündemi baştan başa kaplardı.

— Elbette. On, on beş yıl öncesinin tartışma konuları ile bugünküler arasında elbette fark olacaktır. O yıllarda sosyalistler, bugün devrimci harekete yeni katılan genç bir delikanlının peynir ekmek gibi bildiği konuları tartışmak zorundaydılar. Hareket geliştikçe bu «ilkellik»lerin aşılması doğal... deme.

Ben bu mektubumda salt olumlu bir gelişmeden değil, bazı olumsuzluklardan da söz etmek istiyorum.

Şimdi bir daha sorayım:

— Anımsıyor musun 1965-1970 arasını?

Sanırım anımsarsın. O günlerde Türkiye'de sosyalist hareket, bir yandan Aybarcılık diyebileceğimiz karşı devrimci, anti-Leninist akımın zehirli tohumlarını kurutmaya, MDD hareketi diye adlandırılan akımın «örgütlülük» gibi temel bir konuyu alabildiğine göz ardı eden hastalığını etkisizleştirmeye çabalarken bir yandan da Türkiye'yi bilmek için bir dizi tartışma ve bu tartışmaların ürünü «yayın»larla beslenirdi.

Evet, çoğu kez ilkel sorulara ilkel yanıtlar verebilen, sistemsiz, yöntemsiz yaklaşımlardı çoğu. Ama gene de olumlu bir yönelime işaret ediyordu. Evet, «MDD'ci misin, SD'ci misin?» sorusuna yanıt aranırken; «Türkiye'de egemen üretim biçimi feodalizm midir, kapitalizm midir?» safsatası üstüne tartışılırken; «Türkiye'deki burjuvazi komprador mudur, işbirlikçi midir, tekelci midir, ulusal mıdır?» diye ucu bucağı gelmez bir atışma zinciri sürer giderken «Türkiye'yi bilmek» diye nitelediğim çabalar da sürer giderdi. Yanlışı ile doğrusu ile sürer giderdi.

İstersen sözü dolandırmadan söyleyeyim, bir yandan harıl harıl sosyalizmin klasikleri Türkçeye kazandırılıyor, bir yandan da Türkiye üzerine bilimsel araştırmalar için ürkek, eksik, yetersiz de olsa adımlar atılıyordu.

Sence bugün bu alanda bir tıkanma, bir tıkılaşma yok mu?

Bir mektubun sınırları içinde bu soruya ayrıntılı yanıt vermek kolay değil. O yüzden izninle örneklere sığınayım.

Kaç yıldır Türkiye üzerine Marksist-Leninist bir yöntemle yürütülen bilimsel araştırma yayınlanmıyor.

İşte sana bir örnek. Bir kaç abuk sabuk ve sapık akımın dışında bugün Türkiye'de tekelci sermayenin zümresel egemenliği genel bir kabul görüyor; bu zümrenin işbirlikçi niteliği gözardı edilmiyor.

Bundan ne çıkıyor? Türkiye'de tekelci sermaye, "bağlaşıkları" ile birlikte zümresel bir egemenlik kurmuştur.

Evet, mutabıkız bunda. Ama bunu itiraz edenleri ya da edecek olanları net ve sert bir şekilde susturabilecek bilimsel kanıtlar ve veriler yeterince var mı? Bir başka deyişle, bu önemli "saptama" üstüne her türlü abuk sabuk tartışmayı bıçak gibi kesecek bir açıklık ve ikna edicilik sağlandı mı?

Kolayca "evet" denemez bu sorulara.

Bak bir örnek. Lenin, «tekelleşme» olgusunu irdelerken, ele aldığı her ülke için yanıtlanması zorunlu göstergeler ortaya atıyor ve bu göstergeleri sayısal verilerle somutluyor.

«Almanya'da... toplam 3.265.623 işletmenin 30.588 adedi, yani sadece yüzde 0,9'u büyük işletmedir. 14.4 milyon olan toplam işçi sayısının 5,7 milyonunu yani yüzde 39,4'ünü çalıştırmakta, toplamı 8,8 milyon beygirgücü olan enerjinin 6 milyonunu, yani yüzde 73,3'ünü, toplamı 1,5 milyon kilovat olan elektriğin 1,2 milyonunu, yani yüzde 77'sini kullanmaktadır. Demek ki toplam işletme sayısının yüzde 1'inden azı, toplam buhar gücünün ve elektrik enerjisinin yüzde 75'inden fazlasını elde bulundurmaktadır... On bin kadar büyük işletme herşeydir, milyonlarca küçük işletme ise hiçbir şey...»

Lenin, «Kapitalizmin en yüksek aşaması: Emperyalizm»de bunu, İngiltere, ABD için de aynı açıklıkla araştırıyor, yanıtlıyor ve böylece «tekelcilik» olgusunu kanıtlıyor.

Gel bakalım, dönelim Türkiye'ye. Türkiye'de işbirlikçi tekelci sermaye toplam işçi sayısının yüzde kaçını «istihdam» ediyor? Toplam elektrik enerjisinin yüzde kaçı tekelci sermayenin işletmelerinde kullanılıyor? Ülkede üretilen toplam enerjinin ne kadarı tekellerin elinde? Dış ticarette, dışsatım tekellerinin etkinliğinin sayısal sonuçları ne?

Bu soruları yanıtlayan kaç kitap, kaç araştırma, kaç yazı var Türkiye'de?

Ve bunlar olmadıkça «slogan solculuğu» yapıyor diye birçok genel kınamak hakkı olabilir mi?

Mektubun başında «biraz ukalalık yapacağım» demiştim. İşte yaptım.

Gözlerinden öperim kardeşim, sana gene yazacağım...

İşçi liderleri konuşuyor

Toplusözleşmeler ve sendikalar arası eylem birliği

DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Karadayı: «Petrol-Kimya işçilerinin sorunları ve istemleri ortaktır. Petrol-İş'le eylem birliğine girmek istiyoruz»

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Cevdet Selvi: «Türk-İş ve DİSK'in tekellere, faşist teröre karşı eylem birliği oluşmuyorsa tavır birliğini öneriyoruz»

PETROL-İŞ VE PETKİM-İŞ DAYANIŞMAYA HAZIR

— 2 —

DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası 1980 başında Petrol ve Kimya işkolunda çetin bir toplusözleşme dönemine giriyor. Onbinlerce işçiyi ilgilendiren toplusözleşmelerde iki sendika da petrol rafinerilerinde ve ilaç fabrikalarında üyelerine daha iyi yaşam olanakları sağlamak için işverenlere karşı savaşım verecek. Bir milyona yakın işçiyi kapsayan yoğun toplusözleşme döneminde petrol ve kimya gibi kritik bir işkolunda 40 bin işçi aynı anda toplusözleşme dönemine girecek. Petrol-İş, İpraş, Batman Petrol Rafinerilerinde, Dörtyol Boru Hattı'nda ve birçok ilaç fabrikasında çalışan üyeleri için; Petkim-İş Sendikası ise Aliağa Rafinerisi'nde ve ilaç fabrikalarında çalışan üyeleri için toplusözleşme masasına oturacak. Her iki sendika da Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve İlaç İşverenleri Sendikasına karşı mücadele verecek.

Toplusözleşme döneminde tekellere karşı verilecek savaşımda sendikalar arası eylem birliğinin kaçınılmaz bir görev olduğunu belirten Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Cevdet Selvi ile Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Karadayı bu konuda şunları söylediler:

CEVDET SELVİ

«Petrol-İş olarak biz sınıf mücadelesinde işçi sınıfının en büyük eksiğinin sendikal birlik olduğunu düşünmekteyiz. Bu konuda sendika olarak birçok kez görüşlerimizi açıkladık.

Türk-İş ve DİSK'in tekellere, gelişen faşist teröre karşı eylem birliği oluşmuyorsa tavır birliği içine girmelerini önermiştik, öneriyoruz. Ancak şimdi de önümüzde önemli bir savaşım alanı, yüzbinlerce emekçiyi kapsayan bir toplu sözleşme dönemine giriyoruz. Bu savaşımdan başarıyla çıkmanın bir önemli koşulu da sendikal güç ve eylem birliğinin sağlanabilmesidir. Konfederasyon farkı gözetmeden sendikalararası dayanışmayı kurmak zorundayız. Hatta bunu farklı işkolları için bile yaşama geçirmeliyiz.

Bu dayanışmanın, güç ve eylem birliğinin sağlanması bizce hiç de öyle aşılmaz zor bir engel değil. Çünkü bu konuda tabandaki işçiler zaten biz yöneticilerden fersah fersah ileride adımlar atıyorlar. Bunu, farklı sendikaların hatta farklı konfederasyonlara bağlı işçilerin eylem içinde gösterdikleri somut dayanışma kanıtlıyor. Grev alanlarına giden destek pankartlarında, tavanda yan yana görülmesi mümkün gözükmeyen örgütlere bağlı işçilerin imzalarını yan yana görüyoruz artık.

Bu oluşumun tavanda da yansıması için, sınıf sendikacılarına büyük görevler düşüyor. Sınıf savaşımının kaçınılmaz olarak dayattığı, hiç bir sendikal örgütün uğrunda savaşılması gereğini yadsıyamayacağı somut hedeflere öncelik verilmesi sonuca yaklaşmayı kolaylaştıracaktır. Örneğin bir iş güvenliği konusu etrafında birçok farklı örgütün güçbirliği oluşturması, somut dayanışmayı yaratması zor olmayacaktır bence.»

MUSTAFA KARADAYI

Toplusözleşme savaşımında tekeller kendi aralarında güçbirliği yapıyorlar. Geçtiğimiz aylarda TÜSİAD'ın başını çektiği birçok toplantıda bunu açıkladılar. Önümüzdeki günlerde de tekeller, kendi dışındaki katmanları da yanına almak için Hür Teşebbüs Konseyi'ni topluyorlar. Tekeller, sözleşmelerde «huzur (!)» istiyorlar. Hükümetler de işçilerden «özveri (!)» istiyor. Bu tekellerin kendi birliklerini sağladığı gibi, hükümetle de açık işbirliği içinde olduğunu gösteriyor. Tekeller, bir yandan da işçi sınıfının birliğini bozmaya çalışıyorlar. Ayrıca kendi denetimlerindeki MİSK'i örgütlemek istiyorlar.

Bu somut koşullarda en alt birimden, en üst birime dek iş-güç-eylem birliği dayatıyor. İstense de, istenmese de yaşam dayatıyor. Ortak istemler oluşturmak, bunlar için birlikte savaşım vermek daha da önem kazanıyor. Sendikal birlik önem kazanıyor .

Tek tek işyerlerinde tabanın söz ve karar sahibi olarak ortak istemleri savunması önem kazanıyor.

Aynı tekele, aynı holdinge bağlı işyerlerinde örgütlü sendikaların temel istemlerde ortak politika saptayarak, direniş, grev ve öteki savaşım biçimlerini birlikte uygulamaları zorunludur.

Aynı işkolunda, aynı patronla karşı karşıya savaşım bugün kaçınılmaz oluyor. Bu konuda, DİSK'e bağlı Hürcam-İş ile Türk-İş'e bağlı Kristal-İş, DİSK'e bağlı T. Maden-İş ile bağımsız Otomobil-İş sendikaları arasında sendikal eylem birliği yolunda olumlu adımlar atılmıştır. İşkolumuzda da Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası ile eylem birliği içine girmek istiyoruz. Bunu kaçınılmaz görüyoruz. Petrol-Kimya işçilerinin sorunları ve istemleri ortaktır. Petrol-İş yönetiminin de bu konuda bizlerle benzer düşüncelere sahip olduğuna inanıyoruz. Bu ortak istemlerimiz doğrultusunda Petrol-İş'le birlikte saptayabileceğimiz ortak politika, grev ve öteki savaşım biçimlerini birlikte uygulaması, petrol-kimya işçilerinin savaşımını daha güçlü kılacaktır.

Yine içinde bulunduğumuz koşullarda üst kuruluşumuz DİSK'in, işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda Türk-İş'le birlikte tekellere, faşizme karşı ortak istemlerimiz için güçbirliği yapması; işçi sınıfımızın ekonomik-demokratik hakları savaşımını güçlü kılacaktır.

Sendikalar arasında güç ve eylem birliğini sağlamak, işçi liderlerinin, [illegible] görev düşmektedir. Sosyal demokrat, demokratik sol, sosyalist, komünistlerin yönetimde bulundukları sendikalar arasında işyeri düzeyinden başlayarak işkolu düzeyinde, giderek işçi sınıfının ve emekçi katmanların genel çıkarları doğ

(Devamı 7. Sayfada)

Mustafa KARADAYI

«Bu somut koşullarda en alt birimden, en üst birime dek, iş-güç-eylem birliği dayatıyor.»

Cevdet SELVİ

«Bu dayanışmanın, güç ve eylem birliğinin sağlanması bizce hiç de öyle aşılmaz zor bir engel değil.»

SANAT•EDEBİYAT•KÜLTÜR

Politik filmlere genel bir yaklaşım

● Y. BÖZ

Yeni sinema döneminde, gerek ticari sinemalarda gerekse «özel» gösterilerde, türlü çeşitli «politik filmler» gösterilecek. Aşağıdaki yazıda «politik filmler» konusu genel bir yaklaşımla ele alınıyor.

Gereksiz bir yineleme yapmak pahasına bir gerçeği anımsatalım. Her film, şu ya da bu biçimde mutlaka sınıf savaşımında yan tutar, dolayısıyla politikaya hizmet eder. En «apolitik» sayılan filmler bile, örneğin aşk masalları, izleyiciyi toplumsal sorunlardan ve çelişkilerden uzaklaştırdıkları, onu hayaller dünyasına sürükledikleri ölçüde, egemen güçlerin politikasına uygun işlev gören «politik filmler»dir. Söz konusu gerçeği, 1961 yılında genç yaşta ölen Polonyalı yönetmen Andrej Munk şöyle dile getirmişti: «Sinema, politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir». Soruna bu açıdan bakıldığında, Sovyet sinema yazarı A. Karaganov'un dediği gibi: «Politik film kavramı bilimin titiz sınavına dayanmamaktadır ve ancak sinema çevrelerinin mesleksel jargonunda (özgül dilinde) yer alabilir.» (Bkz. «Politik Film Sorunu», Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisi, Temmuz 1978 sayısı 3.)

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, «politik filmler» kavramı, doğrudan doğruya politik konuları işleyen, başka bir deyişle, devlet yönetimine yönelik savaşımları dolaysız olarak konu edinen filmleri tanımlamak için kullanılan sinemasal bir terim oluyor. Ne var ki, politik savaşımın başarısı, ekonomik ve ideolojik savaşımla birlikte örgütlü bir biçimde yürütülmesine bağlı olduğundan ve yaşamda bu üç savaşım iç içe geliştiklerinden, «politik filmler» kavramı, doğal olarak, çok daha geniş bir kapsam kazanıyor.

Söylemeye gerek yok, politik yelpazedeki değişik görüşlerin çeşitliliği «politik filmler» üretimine de yansıyor. Ancak, kaba bir ayrımla bu filmler, emekçilerden yana ve emekçilere karşı filmler diye iki ana bölüme ayrılabilir. Kapitalist toplumlarda gerçekleştirilen başlıca «politik film» çeşitleri şöyle özetlenebilir:

a) «Gerici politik filmler»: Bu filmlerde, yapımcılar hiçbir endişe duymadan gerici görüşlerini açıkça ortaya koyarlar. Bu gibi filmlerin sayısı oldukça az olur. Çünkü aşırı sağcı küçük bir azınlık tarafından benimsenen ve kitlelerde olumsuz tepkiler uyandıran bu filmlerin ticari şansları çok düşüktür...

b) «Düzen yanlısı politik filmler»: Düzenle bütünleşmiş yapım tarafından üretilen bu tür filmlerin amacı, düzeni korumak, sağlamlaştırmak ve egemen ideolojiyi yeniden üretmektir. Bu filmlerin en önemli özelliği, yapımcıların arka planda kalarak açıkça söyleyemedikleri bildirileri, ideolojik koşullandırmalardan yararlanarak, güdümlü bir yöntemle seyircilere söyletmeleridir. Ortaya atılan sorular, içlerinde, önceden öngörülmüş karşılıkları taşırlar. Bu gibi filmler, kurulu düzeni doğal,

● Politik yelpazedeki değişik görüşlerin çeşitliliği "politik filmler" üretimine de yansıyor

değişmez ve sarsılmaz olarak tanıtırlar. Burjuvaziyi özenilecek bir konumda göstererek, kitlelerde sınıf atlama özlemini körüklerler. Kapitalizmin rekabetçi döneminde gelişen hümanizm, özlemini körüklerler. Kapitalizmin rekabetçi döneminde gelişen hümanizm, özgürlük, eşitlik, layiklik, vb. burjuva öğretileri ile anti-demokratik tekelci uygulamalar arasındaki uyumsuzlukları hasır altı etmeye çalışırlar. Gerçek yerine gerçeğe benzer görünümler sunarak kapitalizmin uzlaşmaz çelişkilerini örtbas etmeye uğraşırlar...

c) «Görünürde ilerici politik filmler»: 1960'larda ulusal kurtuluş ve sosyalist devrin hareketlerinin dünya çapında yükselmelerine koşut olarak, ilerici eğilimli «politik film» yapımı da hızlı bir gelişme gösterdi. Bu filmlerin, geniş kitleleri ve özellikle gençliği yeniden sinemalara çektiğini gören sinema sermayesi, hem kazanç sağlamak, hem de bu alanı denetimi altına almak için, görünürde «ilerici» nitelikler taşıyan «politik filmler» yapımına yöneldi. Bu amaçla, burjuva kurum, töre ve uygulamalarından hoşnut olmayan kimi yetenekli küçük burjuva sinemacılardan yararlanma yolunu seçti. Zamanla «tüketim sinemasının çarklarında yıprattığı bu huzursuz sinemacıların liberal eleştirilerini, sosyalist eleştiriler gibi yutturmaya kalkıştı.

«İyi / devrimci» ile «kötü / karşıdevrimci» kahramanlar arasında gelişen ve seks, şiddet, yıkım, korku sahneleriyle dolu bu «politik filmler»in en belirgin özellikleri, uzlaşmacı çözümler önermek ve birtakım tutucu görüşleri sinsice aşılamak oluyor. Genel olarak, geleneksel burjuva sinemasının anlatım ve biçimlendirme yöntemleriyle gerçekleştirilen bu tür filmler, kısacası, sinemayı bir savaşım nesnesi (aracı) olarak kullanacaklarına, devrimci savaşımı bir nesne (pazarda tüketilen bir mal) olarak kullanırlar...

ç) «Yetersiz ilerici politik filmler»: Bunlar, genellikle toplumsal olaylara duygusal bir başkaldırmayla yaklaşan, toplumsal gelişme sürecini ve sınıf savaşımını bilimsel olarak inceleme ve yorumlama açılarından yetersiz kalan «iyi niyetli» sinemacıların yaptıkları filmlerdir. Çoğu kez kişisel ve çevresel olanaklarıyla finanse ettikleri filmlerini, işletmeciler aracılığıyla halka ulaştırmak zorunda kalan söz konusu sinemacılar, ticari «tüketim» sinemasının anlatım biçimlerini, «klişe»lerini, starlarını ve melodramatik kalıplarını kullanarak emekçilerden yana yapıtlar vermeye uğraşırlar. Politik ve ideolojik açıdan olgunlaşmamış bu filmler, oldukça yüzeysel, ölçüsüz, yetersiz, kimi zaman da çocuksu kalırlar. «Şematik yapı» ve «slogan enflasyonu», bu tür filmlerin başlıca özellikleri olarak göze çarparlar.

Bir sürü zorluğu ve engellemeyi özverili çalışmalarla altetmiş sinemacıların gerçekleştirdikleri bu «yetersiz» filmler, yapıcı bir tarzda eleştirildikleri, kitle önünde tartışıldıkları, devrimci sinema teori ve pratiğiyle karşılaştırıldıkları ölçüde «olumlu» bir işlev kazanırlar. Aksi halde, kültürel yan etkinliklerle tamamlanmadıklarında, devrimci savaşımı pazarda alış-veriş konusu yapan bir «meta» olmaktan öteye gidemezler...

Diğer «politik filmler»den başka bir yazıda söz etmek üzere, sorunu oldukça genel bir yaklaşımla ele alan yazımızı noktalıyoruz.

İncecik bir genç kız sesi duyuldu

— 11 —

1 MAYIS KOLHOZU

Yazan: Galina NİKOLAEVA

Yalnız koyun ferması, Vasiliy'i hiç de beklemediği bir biçimde, sevindirdi: Burada gerileme değil, aksine savaştan önceki yıllara göre göze çarpacak bir ilerleme vardı.

Vasiliy fermanı en son gördüğünde, orada cins koyunlar yoktu. Koyunlar alelâdeydi ve yalnız yeni getirilen Rogaç ve Belyak adlı sigay cinsinden iki koç, bembeyaz ve sık tüyleriyle diğerlerinden ayrılıyordu. Şimdi koyun fermasının sorumlusu ihtiyar Vasilisa ninne kendisine fermayı gezdirirken, yeni kolhoz başkanının yüzü sevinçle parladı. Kara gözlü iri koyunlar, beyaz burunlarını, ağılların alçak parmaklıklarından Vasilisa'ya doğru uzatıyorlardı. İhtiyar kadının sesini duyan kuzular ise, ağıllardan özel olarak yapılmış küçük kapılardan tüy gibi dışarı fırlayarak, Vasilisa'nın etrafını kuşattılar. Ninenin iyilik ifade eden buruşuk yüzünde utangaç bir gurur ifadesi belirdi. Parlak gözleri sanki: «Beni öveceğini biliyorum, senin övmemen ve benim de gurur duymamam mümkün mü?» diyordu.

Nine eğilerek, bakır renkli buruşuk elleriyle kuzuların yumuşak sırtlarını okşadı:

— Baksana, anların bala koştukları gibi, etrafımda toplanıyorlar! Böyle kuzu kaç kolhozda var: Bembeyaz tüyleriyle gökteki küçük bulutlara benziyorlar.

Parmaklığın arkasında kocaman bir koç, eğri burnunu uzatarak kuvvetli, kıvır kıvır boynuzlarıyla Vasiliy'e dokunmaya çalışıyordu.

Vasilisa, koçla gururlanarak:

— Kuzuları koruyor, diye anlatmaya başladı, çok serttir! Kuzulara fazlaca bakmaya başladın mı, hemen boynuzlarıyla insanın üzerine atılır. Öyle bir aile reisidir.

Neşelenmiş olan Vasiliy «aile reisi» koça elini uzattı. Koç, Vasiliy'e ters ters baktı, nişan aldı ve boynuzlarının ucuyla tam avucunun ortasına vurdu.

Vasilisa onu övmeye başladı:

— Nasıl karakter sahibi olduğunu gördün mü? Yazın, sürüyü meraya çıkardığımızda, çobanla birlikte onları otlatmaya gidiyordum. Çevredeki bütün çayırları dolaştım. Zaten onların pek fazla şeye ihtiyaçları yok! Ama şimdi yine zayıflamaya başladılar.

Vasiliy, koyun fermasından ayrılırken: «Kolhozcuların bilinçlerini ve vicdanlarını kaybetmedikleri yerlerde, kötü başkan işleri bozamamış!» diye söylendi. Sonra, aklından, kolhozculara hitabederek mırıldandı: İyi, haydi diyelim ki, başkanlar kötüydü. Kolhoz yönetimi karmakarışık, ya siz neredeydiniz? İyi günlerde birlikteydiniz, ağır günler gelip çatınca, hamam böcekleri gibi dağıldınız.

Bir gün Vasiliy kolhoz avlusuna gitti. Tam öğle istirahati sona ermiş olduğundan, orada büyük bir canlılık göze çarpıyordu. Birçokları ormana ve tarlalara gitmek için araba almaya gelmişlerdi.

Yarı karanlık ahırlarda atlar, durdukları yerlerde tepinerek kişniyorlardı. Aralık kapıdan, içeriye bir demet soğuk ışık süzülüyordu. Kapının önünde, bir yığın saman üzerine oturmuş olan Matveiç'le, eski kolhoz başkanının kırmızı yanaklı oğlu Alyoşa ve Lûbava Bolşakova hamutları hazırlıyorlardı.

Savaştan önce Lûbava neşeli, konuşkan, akıpak, kırmızı yanaklı bir kadındı. Kocası savaşta ölüp beş çocukla dul kalınca, bu acı kadını adeta dağlamıştı. Karakteri sertleşmiş, yüzünde birdenbire bir ikona güzelliği doğmuştu.

Kadın, Vasiliy'in henüz alışmadığı sert bir sesle:

— Böylesi iyi olacak, dedi ve ayağa kalkarak ahırdan bir beygir çıkardı.

Beygir, zayıf bacaklarını geniş geniş açarak güçlükle yürüyordu. Koburgaları çember gibi dışarı fırlamıştı, patlak, kupkuru gözlerinde tuhaf bir hüzün ifadesi vardı.

Vasiliy kendini tutamadı:

— Amma insanlar hal Kulestiya'yı ne hale getirmişler! Kolhozcu olacaklar! Yalnız insanların değil, atların yüzüne de bakmaya utanmalısınız!

Lûbava başını kaldırdı:

— Bu nutuk da kime?

— İstersen sana!

Lûbava, atın yularını bir tarafa atarak Vasiliy'e yaklaştı. Aralık kapıdan sızan ışığın altında, çıkık elmacık kemiklerinde kırmızı lekeler görülen esmer yüzü, çatık kaşları arasında dayanılamayacak şekilde parlamakta olan, siyaha çalan, koyu gök renkli gözleriyle kadın, Vasiliy'e o kadar güzel ve öyle düşman göründü ki, Vasiliy istemeyerek geriye doğru bir adım attı.

Lûbava sert bir sesle konuşmaya başladı:

— Ne yerde, ne gökte, ne de denizlerde, beni azarlayacak kelime bulamazsın! Sıska atı gördün ama, 43'de, çocuklarımızın nafakasından keserek askerlere, orduya, sana gönderdiklerimizi görmedin! Hepimizi, iki üç kalpazanla aynı teraziye koyuyorsun, oysa onlar bizim içimizde yaradır.

İncecik bir genç kız sesi duyuldu ve ahırın en dipteki bölmesinde komsomol Tatyana'nın yuvarlak, kırmızı yüzü göründü.

Savaşın ilk yıllarında kolhozumuz devlete planda istenenden fazla buğday teslim etti.

(Devamı yarın)

Büyük Bulgar Ozanı Nikola Vapsarov'un 70. doğum yıldönümü törenlerle kutlandı

Bulgaristan'ın en güçlü ve büyük ozanlarından, ateşli bir anti-faşist, devrimci ve enternasyonalist olan Nikola Yankov Vapsarov'un 70. doğum yılı, 7 Aralık Cuma günü Bulgaristan'da ve tüm dünyada törenlerle kutlandı. Faşizme karşı yiğitçe savaşarak genç yaşlarda yaşamını yitiren ünlü ozanın anısına Sofya'da ve doğduğu kentte büyük törenler düzenlendi. Şiirleri 45 dile çevrilmiş olan Vapsarov, Bulgaristan'ın ulusal kahramanı olarak anılmaktadır. Kutlama törenleri çerçevesinde Sofya'da büyük bir uluslararası bilimsel konferans düzenlendi. Ulusal kahramanın anıtı önünde şiir ateşi yakılarak, yerli ve yabancı ünlü ozanlar şiir duvarına imzalarını attılar, kendi şiirlerini okudular. Bulgaristan Yazarlar Birliği, büyük ozanın anısına özel bir «Vapsarov Gazetesi» yayınladı.

Vapsarov'un doğum yıldönümünü, Bulgaristan halkıyla birlikte tüm dünya işçileri de kutladı. Moskova'da, Yeni Delhi'de, Roma'da, Paris'te, Viyana'da ve Prag'da ozanı anma törenleri düzenlendi. Bulgaristan'daki törenlere 28 ülkeden 70 ozan katıldı. Törenlerde Türkiye'yi Demirtaş Ceyhun ve Kemal Özer temsil ettiler.

Öte yandan, Türkiye Yazarlar Sendikası ile Türkiye Sinematek Derneği, 7 Aralıkta Sinematek salonunda Vapsarov'un anısına bir toplantı düzenlediler. Toplantıda, faşizme karşı savaşırken 5 arkadaşıyla birlikte yakalanarak kurşuna dizilen Vapsarov'un yaşamı ve şiirleri seslendirilerek canlı olarak sunuldu. Aynı gün, Sinematek galerisinde Vapsarov'un yaşamını ve mücadelesini konu alan bir fotoğraf sergisi açıldı.

KISA... KISA... KISA...

● TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, «Kırsal Kesim Sorunlarına Kırsal Kesim Çocuklarının Bakışı» adı altında resim-iş ve düzyazı dallarında bir yarışma düzenledi. Çocuk Yılı nedeniyle düzenlenen yarışmaya yalnızca köy ilkokulları öğrencileri katılabilecek. Her köy ilkokulu, yarışmaya en az iki, en çok beş yapıtla katılabiliyor. Yarışmaya katılacak yapıtlar, en geç 25 Aralık tarihine kadar teslim edilecek.

● İzmir Devlet Tiyatrosu, Musahipzade Celal'in ölümünün 20. yıldönümü nedeniyle bir seri program düzenleyecek. Programda, sanatçının en başarılı yapıtı olarak bilinen «Pazartesi - Perşembe» adlı oyunu da yer alıyor. Oyunu, Vasfi Rıza Zobu sahneleyecek.

● Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce düzenlenen «Sanat ve Kültür Geceleri» çerçevesinde, 23-24 Aralık tarihlerinde Ankara'da konserler verecek. Koro, kurulduğu günden bu yana Ankara'da ilk kez konser veriyor.

TRT Program

17.00 HABERLER
17.05 FLIPPER
17.30 TATLI KAHRAMANLAR
18.00 KÜÇÜK EV

Sürekli filmin «Dönüş» adlı bölümü yayınlanacak. Ingalls'lar, Garvey'ler ve Oleson'lar kent yaşamından giderek daha çok sıkılırlar. Joby Noe adlı yaşlı adama büyük ikramiye çıkar. Ve Noe 4 Temmuz Bağımsızlık Bayramının o güne kadar görülmemiş biçimde kutlanması için havai fişekler alır, fakat Standish cumartesi gününe rastlayan Bayramın işlerini aksatacağını ileri sürerek engellemek ister. Ve üç ailede Walnut Grove'a dönmeye karar verirler.

18.45 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK
19.10 KAPTAN ONEDİN

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan 7. bölümünde, James Senyor Braganza'yla ortaklaşa bir tekne alır ve Amerika'dan asma kütüğü getirmek üzere yola çıkar. Gemiye Brezilya'ya gitmek üzere Portekiz'li esirler biner.

19.55 TAŞ DEVRİ
20.20 ENERJİ'NİN FATURASI
20.30 HABERLER
21.15 BEŞ DAKİKA
21.20 İBİŞ'İN RÜYASI

Dizinin «Derin Sularda» adlı 4. bölümü yayınlanacak.

22.00 ZAMAN ZAMAN İÇİNDE

Ankara Televizyonu'ndan Zeynep Esen, Sacit Doğruyol, Zafer Asi'nin hazırladıkları ve Halit Kıvanç'ın sunacağı programda; Mualla Gökçay, Kanun, Kemence ve ud eşliğinde iki canlı eser sunacak.

23.00 BARETTA
23.45 HABERLER

Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ....KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü .... Osman İKİZ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel. 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 · 17 65 36 — Teleks: 42 486 · 42 879
● İzmir: Şehit Fethi Bey Cad. Hasan Hoca Sok. No: 42/2 Konak Telefon 13 69 61
● Dizgi: .... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı ...... Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
● Dağıtımı .... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7 sayfalar (sütun / cm): 300 TL. 4-5 sayfalar (sütun / cm): 250 TL. 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun 5 cm): 250 TL. Ölüm, Teşekkür, Nisan, Doğum vb. (tek sütun 5 cm): 600 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL. 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 260 DM., 6 Aylık: 130 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 180 Dolar.

"KATİL TÜRKEŞ'TİR"

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

TEPKİLER

Profesör Doktor Cavit Orhan Tütengil'in faşistler tarafından pusuya düşürülerek öldürülmesi demokratik örgüt ve sendikaların sert protestolarıyla karşılandı. Çok sayıda demokratik kuruluş tarafından yapılan açıklamalarda ilerici bilim adamlarının hedef seçilmesinin rastlantı olmadığı belirtilerek amacın ülkede faşist bir diktatörlük yerleştirmek olduğu kaydedildi. Açıklamada demokrasi güçlerinin daha fazla kayıp vermemesi için bir an önce eylem ve güçbirliğini sağlamaları gerektiği vurgulandı.

ÖĞRETİM ÜYELERİ VE ASİSTANLARIN AÇIKLAMASI

TÜMÖD ve TÜMAS İstanbul şubeleri yönetim kurullarınca ortak olarak yapılan açıklamada «Tütengil'in hunharca öldürülmesi, demokrasiden yana, ilerici kesimlere ve halkımıza yöneltilmiş olan cinayetlerin yeni bir örneğidir» denildi. Bundan önce öldürülen öğretim üyelerinin ilerici niteliklerinin bu saldırıların kaynağını açıkça ortaya serdiği kaydedilen açıklamada şöyle denildi:

«Faşist harekete özgü sürekli eylem biçimi, olayları tırmandırmak, iç savaş niteliğine dönüştürmek, halkta yılgınlık ve umutsuzluk yaratmaya çalışarak iktidar fırsatı aramaktır. Devlet gücünü kullanmak durumunda olan siyasal iktidarın cinayet odaklarına yönelmek yerine özgürlüklere yönelmesi bu cinayet odaklarını yüreklendirmektedir. Bu tür olayları yönlendirdiği kesinlikle belli olanların sahte birlik ve beraberlik çağrıları, kimseyi kandıramayacak ve artan şiddet halkımızı yıldıramayacaktır. Tüm öğretim mensuplarını, özellikle yöneticilerini ve demokrasiden yana bütün güçleri birliğe ve aktif tavır almaya çağırıyoruz.»

KAÇMAZ'IN DEMECİ

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, ilerici bilim adamlarının sistemli bir şekilde öldürülmelerinin tesadüf olmadığına işaret ederek, faşizm tehlikesi karşısında daha fazla zayiat vermemek için demokrasi güçlerinin zaman geçirmeksizin kenetlenmesi gerektiğini vurguladı. Kaçmaz, şöyle dedi:

«Evrenin kuralı her zaman daha iyiye, daha ileriye gelişmektir. İnsanlığın binlerce yıllık tarihi bu kuralı parlak bir şekilde kanıtlamaktadır. Zorbalığın sürgit egemen olduğu bir durum yoktur. Diktatörlerin birer birer devrildikleri, faşist rejimlerin ard arda tarihin çöplüğüne gönderildikleri çağımızda Türkiye'de de zorbalık sökmeyecektir. Ülkemizde yaşayanların ezici çoğunluğu, emekçi halk, insanlık düşmanı faşizmden nefret etmektedir ve zorbalık karşısında sonuna kadar direnmeye, faşizme geçit vermemeye kararlıdır.»

BORAN'IN DEMECİ

TİP Genel Başkanı Behice Boran verdiği demeçte aydınların, yazarların, sanatçıların susturulmak istendiğine, teslim alınmak istendiğine dikkat çekerek «faşist diktatörlüğü toplumun başına bela etmek isteyenler AP Hükümeti'nin kurulmasını karanlık emellerini gerçekleştirmek için daha elverişli bir fırsat olarak görüyorlar» dedi. Boran, sözlerini şöyle sürdürdü:

«Tüm ilerici, demokrat, yurtsever güçleri çetin günler bekliyor. İşçi sınıfımız, emekçi kitleler, ilerici aydınlar ve gençler faşist diktatörlük tehlikesine karşı her zamandan daha çok dikkatli ve dirençli olmak zorundadır. İlerici ve demokratik güçlerin birleşik örgütlü hareketi faşist diktatörlüğü önleyecek tek güçtür.»

Behice Boran, Tütengil'in öldürülmesi üzerine Tütengil'in eşi ve İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne bir başsağlığı mesajı gönderdi.

GENÇ-ÖNCÜ'NÜN AÇIKLAMASI

Genç - Öncü Merkez Yönetim Kurulu üyesi Halim Bulutoğlu, yaptığı açıklamada planlı saldırıların iki amaca yönelik olduğunu ifade ederek, şunları söyledi:

«Birincisi, ilerici, demokrat, sosyalist kişi ve örgütleri sindirmek, seslerini kesmek ve ikincisi, anarşinin tırmanışını önlemek adına Demirel Hükümeti'nce Meclis gündemine getirilmeye çalışılan baskı yasalarının kabulü için uygun bir zemin hazırlamaktır. İktidarın dışında olmadığı bilinen terör odaklarının, faşist örgütlerin yeni boyutlar kazandırılmaya çalışıldığı şu dönemdeki saldırıların ardındaki amaç budur.»

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ YK'NIN AÇIKLAMASI

İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Yönetim Kurulu dün bir açıklama yaparak İktisat Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesini kınadı. Açıklama şöyle:

«Üniversitemizin İktisat Fakültesi değerli öğretim üyelerinden Sayın Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'in silahlı bir saldırı sonucu öldürülmesini öğrenmenin büyük üzüntüsü içindeyiz. Son günlerde bilim adamlarımıza yapılan bu tür saldırılar demokrasi ve düşünce özgürlüklerine yöneliktir.»

CERRAHPAŞA TIP FAKÜLTESİ YK'NUN AÇIKLAMASI

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada «Bu saldırının özgür düşünceye ve bilime yönelik» olduğu belirtildi. Açıklamada şöyle denildi:

«Bu gibi olayların Üniversite mensuplarını ülkemizin demokrasi içinde bütünlüğünü koruyarak daha özgür ve daha uygar bir düzeye ulaşması konusunda üzerlerine düşeni yapmaktan alakoyamayacaktır.

Yönetim Kurulumuz, bu menfur olayı kınar ve üniversitemiz mensuplarına başsağlığı diler.

Yönetim Kurulumuz, devletin yetkili organlarını her kesimden yurttaşımızı hedef alan cinayet olaylarına karşı, etkin önlemler almaya çağırır.»

DERSLER YAPILMADI

İktisat Fakültesi Sosyoloji Profesörü Cavit Orhan Tütengil'in evinden çıktıktan sonra öldürülmesi olayını duyan İstanbul Üniversitesi'ne bağlı tüm fakültelerde okuyan öğrenciler, olayı protesto için derslere girmediler. Profesör Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesini kınayan öğrenciler, okulları boşalttıktan sonra yürüyüş düzenlediler. Okulları terkeden kalabalık bir öğrenci topluluğu Süleymaniye Camisi önünde toplandılar. «Tütengil'in katili faşistlerdir» diye bağıran ilerici devrimci öğrenciler, Süleymaniye'den Küçükpazar'a doğru yürüyüş yaptılar. Binlerce öğrencinin katıldığı protesto yürüyüşü Küçükpazar Hal Yolu üzerinde sona erdi.

Öte yandan İktisat Fakültesi Sosyoloji Profesörü Cavit Orhan Tütengil'in uğradığı saldırı sonucu ölmesi üzerine, İstanbul Üniversitesi Senatosu, dün saat 14.00'de toplanarak konuyu görüştü.

DİSK'İN AÇIKLAMASI

DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi profesörlerinden Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesi üzerine yaptığı açıklamada tüm demokrasi güçlerini birleşmeye, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmaya çağırdı.

Nefretle kınadıklarını belirterek özetle şunları söyledi:

«İlerici gençlik, demokrasi güçleri tüm bu kırımlara, baskılara ve teröre rağmen faşistlerin amaçlarına fırsat vermeyecektir. Faşist cinayet ve kırımların son bulması, ilerici demokratik bir düzen için savaşımlarını sürdürecekler. İlerici, yurtsever gençlik Prof. Tütengil'in öldürülmesini nefretle kınıyor, ailesine ve tüm öğretim görevlisi arkadaşlarına başsağlığı diliyor. Prof. Tütengil'e kurşun sıkan MHP, ÜGD ve faşist odaklara karşı savaşımını demokrasiden, bağımsızlıktan yana güçlerle birlikte sürdüreceğini tüm kamuoyuna duyuruyor.»

ZİRAATÇILAR DERNEĞİ

Türkiye Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı Mehmet Akalın, Demirel Hükümeti'nin kurulmasıyla birlikte, faşist güçlerin saldırılarını artırdıklarını kaydederek, Prof. Orhan Cavit Tütengil'in katillerinin hükümetten güç alan faşistler olduğunu belirtti.

Akalın, halktan yana bilim adamlarını yoketmek isteyenlerin bilime kurşun sıktıklarını, ancak bu tip katliamların, bilimin halkın çıkarına sunulmasını engelleyemeyeceğini söyledi.

KÖY-KOOP'UN AÇIKLAMASI

KÖY-KOOP Genel Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, Prof. Tütengil'in faşist komandolar tarafından öldürülmesinin nefretle kınandığı belirtilerek aydın ve bilim adamlarına yönelecek saldırılardan gerekli önemli tedbirleri almayan ya da alamayan mevcut hükümetin sorumlu olduğu bildirildi. Tütengil'in kırsal kesimin yoksul insanlarına ilişkin çalışmalarıyla tanınan bir bilim adamı olduğu hatırlatılan açıklamada özetle şöyle denildi:

«KÖY-KOOP olarak dayanmasız kitlenin yanında yer alan aydın ve demokrat merhum Prof. Cahit Orhan Tütengil'in katillerinin biran önce yakalanmasını ve gerçek cinayet odaklarının ortaya çıkarılmasını, mevcut hükümetten istemekteyiz.

Bugüne kadar ilerici, devrimci, demokrat bilinen, onlarca üniversite öğretim üyesi ve yüzlerce öğretmen öldürülmüştür, can güvenliği için kalıcı ve etkin önlemlerin zaman geçirilmeden alınması gerektiğine inanıyoruz.»

İSTANBUL BAROSU

İstanbul Barosu Başkanı Avukat Orhan Apaydın, Profesör Doktor Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesi olayını kınadı, saldırıların hangi mihraklardan kaynaklandığının bilindiğine işaret ederek «devletin yetkili organları bu mihraklar üzerine gitmedikçe, toplu kıyıma dönüşen cinayetlerin önlenmesi olanaksızdır» dedi.

İstanbul Barosu Başkanı Apaydın, açıklamasında şöyle devam etti: «Siyasal iktidar terörün odaklarına ilişkin bilgi ve belgeleri bağımsız yargının yetkili kuruluşlarına vermekte daha fazla gecikmemelidir. Bu görevin yapılması için yasaların değiştirilmesine, özgürlüklerin kısıtlanmasına, bağımsız yargı dışında özel mahkemeler kurulması yollarına gitmeye gerek yoktur.

Bugün için önemli olan Anayasa Mahkemesi'nin siyasal partileri denetleme ve kovuşturma mekanizmasının başsavcılık aracılığıyla işlemesi ortamını yaratmaktadır.»

TÖB-DER'İN AÇIKLAMASI

TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tekin Üstün de yaptığı açıklamada, «İnancımızı ve mücadele azmimizi bu ve benzeri hiç bir faşist saldırı yokedemeyecektir» dedi.

Üstün açıklamasında özetle şunları söyledi:

«Saldırıların kaynağı, yönlendiricileri bilinmekteyken,

İLERİCİ GENÇLER

İlerici Gençler Derneği Genel Sekreteri Alaattin Taş yaptığı yazılı açıklamasında Tütengil'in öldürülmesini bunlara karşı durmak yerine antidemokratik önlemlere hız veriliyor. DGM'ler tekrar gündeme getiriliyor, faşist mihrakların köküne inmek, kararlı ve etkili girişimlerde bulunulmasının zamanı gelmiş ve geçmektedir. Gelişen olaylardan sonra (üzüntü) belirtmek, gözyaşı dökmek, bu toplumsal yaraya merhem olmayacaktır.»

Bu arada aralarında Türkiye Gazeteciler Sendikası Türk Tabipler Birliği, Türkiye Emekçi Partisi'nin de bulunduğu çok sayıda kuruluş ile Üniversitelerin Senatolarınca yapılan açıklamalarda Tütengil'in öldürülmesi lanetlendi ve katillerin bir an önce ortaya çıkarılıp yakalanmaları istendi.

CİNAYET GÖSTERİLERLE PROTESTO EDİLDİ

Tütengil'in öldürülmesi dün İstanbul'un değişik yerlerinde yapılan çeşitli gösterilerle de kınandı. Gösterilerde «Cavit Hocanın Hesabı Sorulacak», «Bilime Uzanan Faşist Eller Kırılacak» şeklinde sloganlar atıldı ve konuşmalar yapıldı. Sirkeci-Halkalı banliyö treninde yapılan konuşmada Tütengil'in faşist çetelerce öldürüldüğü belirtilerek ilerici güçlerin eylem birliğini sağlaması gerektiği kaydedildi.

İ.Ü. 11 ARALIK'A DEK KAPATILDI

Bu arada İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu Tütengil'in öldürülmesi üzerine yapılan toplantıda üniversiteye bağlı fakültelerde öğrenime 11 Aralık'a değin ara verilmesini kararlaştırdı.

OTO 2 ARALIK'TA GASPEDİLMİŞTİ

Tütengil cinayetinde kullanılan 34 VV 681 plakalı lacivert renkli Murat otomobil dün saat 16 sıralarında Edirnekapı'da plakaları sökülerek terkedilmiş olarak bulundu. Bayrampaşa Kavşağı'nda güvenlik kuvvetlerince bulunan otomobilin 2 Aralık'ta saat 23.30 sıralarında silahlı üç kişi tarafından Mecidiyeköy İkinci Taşocağı Caddesinde şoförü Orhan Alemdar'dan gaspedildiği öğrenildi.

CENAZE YARIN KALDIRILIYOR

Tütengil'in cenazesinin yarın saat 11'de İstanbul Üniversitesi Merkez binada düzenlenecek törenden sonra toprağa verileceği bildirildi.

AP'li Ömer

(Baştarafı 1. Sayfada)

Mumcu, Naci Bozkurt'un el yazısı ile tutulmuş notların tümünü açıklayabileceğini de belirtmiştir.

Eczacıbaşı

(Baştarafı 8. Sayfada)

«Erkek takımımız İngiltere şampiyonunu yenecek form ve çizgide. Kız takımımız ise Avusturya şampiyonu ile zorlu bir maç yapacak. Kızlarımız burada alacakları net bir yengiyle üçüncü tura geçme şansını yakalayabilirler.

İngiltere şampiyonu ile Türkiye şampiyonu yıllardan beri ilk defa karşılaşacaklar. Aldığımız bilgiye göre, Avusturya kız takımında bir Çek kız oyuncu, İngiliz takımında ise bir Fransız, bir Polonyalı oyuncu bulunmakta.»

Prof. Tütengil'in kimliği

(Baştarafı 1. Sayfada)

10 İktisat Fakültesi'nde asistanlığa atanan Tütengil, 10 Nisan 1956 yılında Edebiyat Fakültesi'nde doktorasını tamamladı. Prof. Tütengil 14 Kasım 1960 yılında doçentlik sınavını verdi. 5 Mart 1971 yılında da profesörlüğe yükseldi. 1973 yılından beri Sosyoloji ve Metodoloji Kürsüsü Başkanlığını da sürdüren Tütengil, evli ve iki çocuk babasıydı.

ESERLERİ

Ziya Gökalp Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi (1949), Montesquieu'nün İktisadi Fikirleri (1956), Dr. Rıza Nur Üzerine (1965), Diyarbakır Basını ve Bölge Gazeteciliği (1966), İngiltere'de Türk Gazeteciliği (1969), Sosyal İlimlerde Araştırma ve Metod (1969), Az Gelişmenin Sosyolojisi (1970), Sosyal İlimlerde Araştırma ve Metod (1971), Sosyal Bilimlerde Araştırma ve Metod (1975), Sosyal Bilimlerde Araştırma ve Metod (1978), bunun dışında Prof. Tütengil'in yerli ve yabancı çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil 1,5 yıl öncesine kadar Cumhuriyet Gazetesi'nin yönetim kurulu üyesi olarak çalışmıştı.

Devlet

(Baştarafı 1. Sayfada)

şu bildirilen İsmet Kurt atandı. Daha önceki dönemlerde operada ilericilerle sürekli çatışan Kurt'un bu göreve getirilmesi Devlet Opera ve Balesi çalışanlarınca tepkiyle karşılandı.

Operada bariton olarak çalışan Kurt'un boynunda kurt kolyesi ile dolaştığı ve opera çalışanları ile sürekli kavga ettiği bildirildi. İllerdeki temsilleri kaldırmak koşuluyla geldiği öne sürülen MHP'li İsmet Kurt ilk iş olarak bu gece galası yapılacak Nazım Hikmet'in oyunundan baleye uyarlanan Ferhat ile Şirin oyununu sahneden kaldırdı.

Bu karardan sonra Nazım Hikmet'in Ferhat ile Şirin'in galasına ait davetiyeler ve satılan biletler hükümsüz kılındı.

Azeri besteci Melikof tarafından sahneye konan balede koreograf ve dekoratörlüğü de iki tanınmış Sovyet sanatçı yapıyorlar. Eserin sahneye çıkması için Sovyet sanatçılarla birlikte iki ayı aşkın süreden beri çalışılmaktaydı.

SAZAK'IN DANIŞMANI TPAO BAŞINA GETİRİLDİ

Diğer yandan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Genel Müdürlüğü'ne MHP Genel Başkan Yardımcısı ve MC Hükümetinin Gümrük ve Tekel eski Bakanı Gün Sazak'ın ortağı bulunduğu Yüksel İnşaat Şirketi'nin müşavir mühendisi Firuzan Ardıç'ın atandığı öğrenildi. Görevinden alınan Petrol Ofisi Genel Müdürü Mustafa Özyürek'in yerine de MHP yanlısı Kemal Işık'ın getirildiği bildirildi.

MHP'nin «şartsız» destek verdiği Demirel hükümetinin önemli kadrolara MHP'lileri getirme işlemi devam ediyor. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü'ne getirilen Firuzan Işık'ın MHP'nin önde gelen isimlerinden olduğu bildirildi. Alınan bilgilere göre Işık MHP'li Gün Sazak'ın ortağı bulunduğu Yüksel İnşaat Şirketi'nin müvaşir mühendisliğini yapmaktaydı. Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü'ne atanan Kemal Işık'ın da daha önce bir süre aynı görevde bulunduğu ve MHP yanlısı uygulamalarıyla tanındığı bildirildi.

Bu haftaki

(Baştarafı Spor'da)

Diyarbakırspor - Rizespor: Celal Türk, Vasfi Önal, Hüseyin Karaca (Ankara)

Bursaspor - Adanaspor: Yalçın Darıcı, İsmet Yılmaz, Orhan Tuncer (İstanbul)

Adana Demirspor - Kayserispor: Necmi Temizel, Aydın Örnek, Sezen Duygulu (Manisa)

Trabzonspor - Zonguldakspor: Talât Tokat, Bedri Dölkeleş, Zekai Kunak (Ankara).

Adana, Ankara

(Baştarafı 1. Sayfada)

larak ağır yaralanan depo sorumlusu Ali Özen (55), tedavi gördüğü Antalya Devlet Hastanesinde saat 20.00 sıralarında öldü.

Doktorlar, Ali Özer'in ameliyat edildiğini, ancak kurtarılamadığını belirttiler.

Bu arada, aynı olay sırasında yaralanan polis memuru Ayhan Demirca'nın sağlık durumunun iyi olduğu bildirildi.

Antalya'da Karayolları Antalya Bölge Müdürü Zeki Bakır ile Proje Müdürü Şevket Çelikkanat'ı öldürmekten sanık olarak aranan bekçi, İmam Yılmaer dün Antalya Cumhuriyet Savcılığına teslim oldu.

ADANA'DA

Denizli semtinde dün bir çay ocağı tarandı, bir kişi öldü, bir kişi de ağır biçimde yaralandı.

Silahlı 4 kişi Denizli'de bir çay ocağını saat 17.00 sularında tabancayla yaylım ateşine tutarak kaçtı. Çay ocağında bulunanlar yerlere yatarak kurşunlardan korunmaya çalıştılar. Saldırı sırasında Ahmet Turhan Özkortan ile Mesut Kurt adlı kişiler vuruldu. Hastahaneye kaldırılan yaralılardan Ahmet Turhan Özkortan kurtarılamadı.

URFA'DA

Suruç ilçesinin Gören Köyü yakınlarında bıçaklanarak öldürülmüş bir erkek cesedi bulundu.

Çobanlar tarafından görülerek jandarmaya haber verilen erkek cesedinin, çevre köylülerce tanınmadığı açıklandı. Cesedin kimliğinin belirlenmesine çalışılıyor.

İran

(Baştarafı 1. Sayfada)

REHİNELERİN TARAFSIZ DİPLOMATLAR TARAFINDAN ZİYARET EDİLMELERİNE İZİN VERİLECEK

Kutbzade daha sonra tüm dünyadan saldırılarla ve hakaretlerle karşılaştıklarını bu nedenle de ABD'li rehinelerin durumlarının iyi olduklarını somut olarak kanıtlamak amacıyla bunların tarafsız diplomatlar tarafından ziyaret edilmelerine izin verileceğini açıkladı. Kutbzade «Aslında bu gibi ziyaretlere gerek yoktu ama bize öylesine hakaretler edildi ve saldırıldı ki sonunda çareyi bu ziyaretlere izin vermekte bulduk» dedi. Elçiliği işgal eden öğrencilerden hiç birinin açılacak duruşmada yargıçlık yapmayacaklarına dikkat çeken Kutbzade şu ifadeyi kullandı: «Bu konuda daha fazla bir şey söyleyemem. Durum biraz daha aydınlanınca 24 saat içinde bir açıklama yapacağım..»

Erkan

(Baştarafı 8. Sayfada)

Bu salonlardan öncelikle hazırlık okulumuzun öğrencileri haftada iki saat çalışacaklardır. Spor Bakanlığı'ndan tip projesini aldığımız yüzme havuzu projemiz de bir kalemde çizildi. 7500 metrekarelik rekreasyon ünitesinin kalbi olacak olan idari bina ve derslikler için isteklerimiz de kabul edilmedi. Bunun dışında tüm isteklerimiz son derece ekonomik idi. Örneğin bu idari bina ve derslikler için bize sadece 1.600.000 lira yetecekti. Bu durumda açılışı tamamlanan bölümün parasızlık nedeniyle açılışı kaldı.»

Erkan bundan sonra da bu konuda çalışmaların da devreye girmesini beklediğini söyledi.

Faşist tehlikeye karşı

(Baştarafı 1. Sayfada)

mut örneklerindendir".

ABD emperyalizminin, NATO'ların barışı kundaklayıcı gerginliği arttırıcı girişimlerinin tehlikeyi somutlaştırdığı ifade edilen açıklamada "Böylesi bir tehlike karşısında suskunluk, eylemsizlik ölüm demektir. Yapılması gereken tüm demokrasi güçlerinin eylem ve güç birliğini pekiştirmek, daha da yükseltmektir" denildi.

Kocaeli'de eylem birliği kararını imzalayan kuruluşlar şöyle:

"DİSK 5. Bölge Temsilciliği, Maden - İş 7. Bölge Temsilciliği, Aster - İş Bölge Temsilciliği, BAYSEN Kocaeli Şubesi, BANK-SEN Kocaeli Temsilciliği, Sosyal - İş Kocaeli Şubesi, Limter - İş Kocaeli Bölge Temsilciliği, İlerici Deri İş Kocaeli Bölge Temsilciliği, Basın - İş Kocaeli Şubesi, Öleyis Kocaeli Temsilciliği, Türk - İş Kocaeli Sendikal Birlik Sekreteri, Petkim - İş Kocaeli Şubesi, Marmara KÖY - DER Kocaeli Temsilciliği, HALK - KOOP Birlik Başkanı, YENİ - KOOP Başkanı, TÜS - DER Başkanı, TÖB - DER Kandıra, Gebze, Karamürsel Şube Başkanları, Karamürsel Kandıra, Tütün Çiftlik, Akmeşe Derince Halkevi Şube Başkanları, TMMOB Makine Mühendisleri Temsilciliği, Kimya Mühendisleri Şube Başkanı, İhsaniye Dayanışma Derneği, Gölcük Halk Eğitim, Dev - Genç, Dev - Sol, Kocaeli İlerici Kadınları, Kocaeli Genç Öncüler, Kocaeli İlerici Gençliği, Kocaeli Yüksek Öğrenim Derneği, Kocaeli Akademi - Der, Gebze Genç Öncüler İlerici Liseliler, Gölcük İlerici Gençliği, Karamürsel İlerici Gençliği, Gölcük İlerici Kadınları, Karamürsel İlerici Kadınları.

BAYSEN, haklı direnişinde Yol-İş'i destekleyeceğini açıkladı

Ankara, (Politika) - BAYSEN Sendikası Genel Merkezi dün bir açıklama yaparak bütün antidemokratik uygulamaların karşısında olduğunu bildirdi ve bu karşı savaşım vereceğini belirleyen tüm sendikaların ve Yol-İş Federasyonu'nun her zaman yanında olacağını açıkladı.

BAYSEN Genel Merkezince yapılan basın açıklamasında Demirel Hükümeti'nin programından kaynaklanan antidemokratik uygulamaların son günlerde belirgin bir şekilde arttığı bildirildi. Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

«Burjuvazinin işkolumuzda giriştiği ve geliştirmek istediği planlı saldırı ve bölüm politikası ülke genelinde oynanan oyunların bir parçasıdır. Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı YSE Genel Müdürlüğü'nde oynanmak istenen oyun kamuoyunca bilinmektedir. YSE Genel Müdürlüğü işçileri özellikle kırsal kesime hizmet götürdüklerinde, geçmişten bu yana hükümetlerin politikaları doğrultusunda çalıştırılmışlardır. Ayrıca bu amaç doğrultusunda da örgütlenmeye zorlanmışlardır. Bu işyerlerinde yapılmak istenen son uygulama ise açıklamamızın somut bir örneğidir. Böylesi uygulamalar sendikaların yetkilerini ortadan kaldırıp, keyfi uygulamaları gündeme getirmektedir. Böylece burjuvazi kendi güdümündeki sendikalarla, YSE işçisi üzerinde rahatlıkla pazarlık yapabilmektedir. Bu uygulama işçilerin kendi öz sendikalarının da özgürce örgütlenmesini engellemektedir.»

İŞİ YAVAŞLATMA EYLEMİ ZİRAAT BANKASI ÖNÜNDE UZUN KUYRUKLARA YOLAÇTI

İstanbul — Ziraat Bankası çalışanlarının yan ödemelerinin kesilmesiyle ilgili olarak, önce İstanbul'dan sonra tüm yurtta başlattıkları işi yavaşlatma eylemi sürüyor. Memurların işi yavaşlatma eylemi dolayısıyla Ziraat Bankası şubeleri önünde uzun kuyruklar oluşuyor.

Bilindiği gibi, İstanbul'da Ziraat Bankası emekçilerinin «yan ödemelerinin kesilmesiyle ilgili işi yavaşlatma eylemi 14 Kasım'da başlamış, 3 Aralık günü Ziraat Bankası'nın yurttaki tüm şubelerine yayılmıştı. Ziraat Bankası çalışanlarının bu eylemi, Tüm-Der, Bank-Der ve diğer demokratik kuruluşlar tarafından da destekleniyor. Fotoğrafta iş yavaşlatma eylemi nedeniyle oluşan kuyruklar görülüyor.

Petrol-İş ve Petkim-İş

(Baştarafı 6. Sayfada)

rultusunda güçbirliği, ortak politika ve ortak eylem için bir yandan sendikaların merkez yönetim kadroları biraraya geliş, şube ve temsilciliklerin ortak çalışmalarının karşısına konulmamalıdır. Bugün şu veya bu ölçüde eylem birliklerini engelleyen «önce politik birlik sağlansın, sonra eylem birliği de olur», «ben giderim, gelmek isteyen peşimden gelir», «biz eylem birliğini merkezi düzeyde yaparız, merkezi düzeyde olmadan hiçbir yerde yapmayız» biçimindeki yaklaşımlar yıkılmalıdır. Bütün bu yaklaşımların ortak yanı eylemsizliktir. Eylemsizliği teşviktir.

Somut koşullar zorlamaktadır. DİSK' ve TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar bağımsız sendikaların katılacağı «Sendikal Eylem Birliği» platformu toplantısı önemli bir diğer adım olabilir.»

YARIN: Cam işkolundaki sendikaların yöneticileri ne diyor?

Sporda da sözümüz var

DPT'nin bilimsel spor eğitimine «hayır» demesi tepki gördü

● Bütün iyi niyetimizle ülke sporunun bilimsel eksikliğini giderecek bir örgütlenmenin sağlanması için yıllardır sürdürdüğümüz bu çabaya üniversitemiz kamuoyu da içtenlikle katılmıştır. Ülke sporunun bilimsel kalkınmasına bilim uzmanı yetiştirecek, her türlü bilimsel kongre, konferans, semçozyum gibi toplantıları üstlenecek ODTÜ'nün bu girişimine set çekilmiştir. Son derece üzgünüz

● Üniversitenin olanaklarını da kullanarak en düşük olarak bütçe planlaması yaptık. Örneğin yapılmasını planladığımız 5 spor salonunun maliyetini tanesi 6 milyon liradan, 30 milyona mal edeceğimizi planladık. Proje bizim, çalışacak elemanlar bizim. Bugün en ucuz bir salonun maliyetini Spor Bakanlığı'nın 60 milyon liraya çıkardığını düşünürsek, bu olay açığa çıkar

Ulusal Takımlar Başantrenörü Sabri Kiraz

Ulusal Takımlar Başantrenörü Sabri Kiraz, aday kadrodan 15 kişiyi açıkladı. Kadroda Beşiktaştan futbolcu olmayışı dikkati çekti.

Ulusal Takım'ın Federal Almanya kadrosunun ilk 15'i belli oldu

İstanbul — F. Almanya ile 22 Aralık Cumartesi günü Almanya'da Avrupa Uluslar Kupası maçı için karşılaşacak olan Ulusal Takımın aday kadrosu dün Ulusal Takımlar Başantrenörü Sabri Kiraz tarafından açıklandı.

Kiraz aday kadroya şu an da 15 futbolcunun alındığını, Pazar günü yapılacak lig maçlarından sonra 3 futbolcunun daha belirleneceğini söyledi.

Başantrenör Sabri Kiraz tarafından açıklanan Ulusal Takım aday kadrosunda şu oyuncular bulunmakta:

Trabzonspor: Şenol, Turgay, Fenerbahçe: Erol, Cem, Adem, Galatasaray: Fatih, Altay: K. Mustafa, B. Mustafa, Standart Liege: Erhan Önal, Bursaspor: Sedat 3, Orduspor: Arif, Göztepe: Sadullah, Rizespor: Zafer; Herta Berlin: Engin, Adana Demirspor: Savaş.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşar ve Müsteşar Yardımcısı görevden alındı

ANKARA (A.A.) — Gençlik ve Spor Bakanlığı müsteşarı Nuri Kılcı ile müsteşar yardımcısı Nuri Sinan Doğan dün görevlerinden alındılar.

Gençlik ve Spor Bakanlığından sızan haberlere göre, müsteşar Nuri Kılcı Bakanlık müşavirliğine getirildi. Müsteşar yardımcısı Nuri Sinan Doğan ise gençlik Sorunları Genel Müdürlüğüne uzman olarak atandı.

Öte yandan Bursa Bölge Müdürlüğünden alınan Celal Olgaç, İstanbul Bölge Müdürlüğünden alınan Metin Erkuş, Trabzon Bölge Müdürlüğünden alınan Hayati Genç de Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü müşavirliklerine getirildiler.

Yozgat Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünden alınan İbrahim Demirel ise Giresun Bölge Müdürlüğü emrine verildi.

Comaneci altın madalya alamadı

Fort Worth (THA) — Romen Jimnastikçi Nadia Comaneci sol elindeki sakatlık nedeniyle altın madalyayı kaybetti, fakat Romen takımı takım birinciliğini elde etti. Çarşamba günü bileğinden sakatlanan Comaneci Perşembe gününü de hastanede geçirmiş ve iyileştiği açıklanarak takım şampiyonasına katıldı. Fakat Comaneci ilk müsabaka olan paralel barda sol elinin üzerine ağırlık veremedi.

BEDEN EĞİTİMİ SPOR VE REKREASYON BÖLÜMÜ BÜTÇESİNİN REDDEDİLMESİ, ÜZÜNTÜ YARATTI

Erkan: DPT'nin yapısı değiştirilmelidir

● Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Necmettin Erkan, sporumuza bilimsellik getirilmesi çalışmalarının önüne set çekildiğini, Devlet Planlama Teşkilatı'nın bugünkü sakat anlayışının buna neden olduğunu, olduğunu savundu

Gerekçe açıklanmalıdır

Devlet Planlama Teşkilatı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi, Spor ve Rekreasyon Bölümü Bütçesi'ni, hangi gerekçeyle onaylamadığını açıklamalıdır. Spor batakhanemizin kurutulması doğrultusunda yapılan bir çalışma olarak değerlendirilmesi gereken bu girişimin, önlenmesinin kökeninde yatan gerçekler zaman yitirilmeden ortaya çıkarılmalıdır. Bu konuda tüm sorumluları uyarıyoruz...

Ankara (Politika) - ODTÜ Beden Eğitimi, Spor ve Rekreasyon Bölümü'nün bütçe teklifinin reddedilmesi konusunda bir açıklama yapan ODTÜ Rektör Yardımcılarından Necmettin Erkan, bu konuda yaptıkları çalışmaların önüne set çekildiğini söyledi. Erkan açıklamasında, «DPT'nin bugünkü sakat anlayışının buna neden olduğunu ve DPT'nin yapısal değişiklik geçirmesinin gerekli olduğunu savundu.

Aynı zamanda ODTÜ bünyesinde kurulmuş olan B.E.S.R. bölümünün de sorumlusu olan Erkan'ın bu konuda gazetemize yaptığı açıklama şöyledir:

«Bütün iyi niyetimizle ülke sporunun bilimsel eksikliğini giderecek bir örgütlenmenin sağlanması için yıllardır sürdürdüğümüz bu çabaya üniversitemiz kamuoyu da içtenlikle katılmıştır. Ülke sporunun bilimsel kalkınmasına bilim uzmanı yetiştirecek, her türlü bilimsel kongre, konferans, sempozyum gibi toplantıları üstlenecek ODTÜ'nün bu girişimine set çekilmiştir. Son derece üzgünüz.

Üniversitenin olanaklarını da kullanarak en düşük olarak bütçe planlaması yaptık. Örneğin yapılmasını planladığımız 5 spor salonunun maliyetini tanesi 6 milyon liradan, 30 milyona mal edeceğimizi planladık. Proje bizim, çalışacak elemanlar bizim. Bugün en ucuz bir salonun maliyetini Spor Bakanlığı'nın 60 milyon liraya çıkardığını düşünürsek, bu olay açığa çıkar.

(Devamı 7. Sayfada)

Balkan Jimnastik Şampiyonasına katılacak Genç Ulusal Takım belirlendi

Ankara, (A.A.) — Romanya'da yapılacak olan Balkan Gençler Cimnastik Şampiyonasına katılacak Bayan Cimnastik Takımımız belirlendi.

Cimnastik Federasyonu Başkanı Tahsin Albayrak'ın yaptığı açıklamaya göre, 21-23 Aralık tarihlerinde Romanya'nın Foscani kentinde düzenlenecek olan Balkan Gençler Cimnastik Şampiyonasına katılacak olan Bayan Cimnastik Takımımız, 24-25 Kasım tarihlerin de Ankara'da yapılan Türkiye Şampiyonasında belirlenen barajı geçen cimnastik takımımız şu isimlerden oluşacak.

Ingiliz ve Avusturya takımlarıyla karşılaşacaklar

Eczacıbaşı Voleybol Takımları Avrupa Kupaları 2. turunda ilk sınavlarını yarın veriyor

● Teknik Direktör Cengiz Göllü "Erkek takımımız İngiltere şampiyonunu yenecek form ve çizgidedir. Kız takımımız ise, Avusturya şampiyonu ile zorlu bir maç yapacak. Kızlarımız burada alacakları net bir yengiyle üçüncü tura geçme şansını yakalayabilirler

Erkekler ve bayanlar Türkiye Birincisi Eczacıbaşı Voleybol Takımları Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası ikinci tur birinci maçlarını yarın saat 13.30'dan itibaren Anadolu Spor Sitesi'nde İngiliz ve Avusturya şampiyonları ile oynıyacaklar.

İlk maç, Eczacıbaşı bayan takımı ile Avusturya şampiyonu Blau Gelp arasında oynanacak. Maçı Çekoslovak hakem yönetecek. Avusturya şampiyonu birinci turda İsrail'i eledi.

İkinci maç saat 15.00'de başlayacak ve birinci turda İsviçre'yi eleyen Eczacıbaşı, ilk turda Lüxemburg'u eleyen İngiltere şampiyonu Kelly Girl International ile oynıyacak. Bu maçı da, Yunan hakem yönetecek.

Eczacıbaşı Teknik Direktörü Cengiz Göllü ile antrenör Kosta Şopov ikinci tur maçları ile ilgili olarak yaptıkları ortak açıklamada şunları söylediler:

(Devamı 7. Sayfa'da)

Sarpyener istifa etti

Tenis Federasyonu ve İstanbul Spor Akademisi Başkanı Kut Sarpyener, Tenis Federasyonu Başkanlığından istifa etti.

Uzun süredir yurt dışında bulunan Dr. Kut Sarpyener, istifa dilekçesini Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Refaiddin Şahin'e gönderdi.

KONUK YAZARLAR

Çürümüş düzen

● Cengiz KALKANLI
(İstanbul İl Genel Meclisi Üyesi)

Çağımızda, kitleleri en fazla etkileyen spor dalı kuşkusuz futboldur. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de futbolun cazibesine kapılan yığınlar özellikle çilekeş futbol seyircileri, kar-kış demeden stada girebilmek, gönül verdikleri takımlarını seyretmek için büyük sıkıntılara katlanırlar.

Oysa bir başka kesim, bir avuç mutlu azınlığın dilediği saatte kendilerine özel olarak hazırlanmış tribünlere girme özgürlükleri sınırsızdır. Aslında bu uygulama düzeninin bir parçası olarak doğal sayılabilir.

Göreve atandığım 21 Temmuz 1978 tarihinde ilk olarak stada giriş protokolünün yeniden düzenlenmesini ele alarak uygulamaya soktuk. Yeni protokol uygulamasından sonra stada girme hakları kaybolan malum çevrelerin beklenen tepkileri başladı. Kaybolan özel haklarını elde edebilmek için girişimlere başladılar. Dönemin valisi İhsan Tekin'e başvurarak, Şeref Tribünü için özel serbest giriş kartları aldılar. Protokol dışı dörtyüzün üzerinde kişiye verilen bu serbest giriş kartları uygulamaya çalıştığımız düzeni alt-üst etti. Türkiye'de düzen yanlısı bürokratlarla bozuk işleyen mekanizmanın sağlıklı bir yapıya kavuşturulamayacağının açık kanıtıdır. Uzun yıllar çiftlik gibi kullanılan, belli çevrelere peşkeş çekilen Beden Terbiyesi'ne ait tüm tesisleri sağlıklı bir yapıya kavuşturmanın, düzensizliğin içinde düzen yaratmanın olanaksızlığını kanıtlayan binlerce örnek sunmak mümkündür.

Örneğin yasalara en saygılı olması gereken bir Bakan maça gelirken, protokolde yeri bulunmayan 20-25 kişilik bir grubu peşine takarak içeri sokuyorsa, protokolün en büyük sorumluluğunu taşıyan bir valinin, sırf bir kulüp başkanının ricası üzerine, sirk takımından başka hüviyeti bulunmayan Cosmos takımıyla birlikte seyahat eden kadınlı-çocuklu turist kafilelerinin şeref locasına alınması için emir veriyorsa, bir bölge müdürünün kendine ait özel davetiyelerle 70-80 kişiye maça girme olanağı sağlıyorsa elbette kapıda gişede görev yapan küçük memurlar da kendinde bir takım haklar görebilmektedir.

Ne kadar iyi niyetli olursanız olun, düzenin kendine özgü kuralları daima egemen güçlerin yararına işliyor.

Günün Proğramı

BİRİNCİ LİGE G. SARAY-ORDU MAÇIYLA DEVAM EDİLİYOR

Birinci Türkiye Ligi'ne bu gün yapılacak Galatasaray Orduspor karşılaşmasıyla devam ediliyor.

Türkiye Kupası'ndan Bursaspor'u eleyen Galatasaray'la Rizespor'u eleyen Orduspor arasındaki mücadelenin oldukça zevkli geçmesi bekleniyor. Galatasaray Bursaspor karşısında kazandığı moralle Orduspor'u evinde yenme uğraşı verecek.

İnönü Stadı'ndaki mücadele saat 14.30'da başlıyor.

2. TÜRKİYE LİGİ

İkinci Türkiye Ligi'ne tek karşılaşmayla devam ediliyor.

Sahası kapatılan Denizlispor Eskişehir'de Balıkesirspor'a evsahipliği yapacak. Karşılaşmanın başlama saati 14.45.

3. TÜRKİYE LİGİ

İki karşılaşma yapılıyor.

Üçüncü Türkiye Liginde İzmir Alsancak Stadı'ndaki karşılaşmaların programı şöyle:

12.30 Yeşilova - Manisaspor
14.30 İzmirspor - K. Gümrük

VOLEYBOL

Büyükdere Boronkay Balkan Kupası'nda Yugoslavya'nın Partizan takımıyla karşılaşıyor. Anadolu Spor Sitesi'ndeki karşılaşma saat 13.30'da başlıyor.

Deplasmanlı ligde ise şu karşılaşma yapılıyor:

BURSA'DA
13.30 O. Reno - Altınyurt

BASKETBOL
ANKARA'DA
13.00 M. Gücü - ODTÜ
14.30 Kolej - İ.B. Yeniseyir
16.00 Ziraat Fak. - Tofaş

İSTANBUL'DA
16.00 Eczacıbaşı - Karşıyaka
17.30 Efes Pilsen - İTÜ
19.00 F. Bahçe - Beşiktaş

Akınal, «Kupayı unutup lige yönelmek zorundayız» dedi

Beşiktaş'ın, Lüleburgazspor'a elenmesinin tepkileri sürüyor. Bu konuda bir açıklama yapan Beşiktaş Kulübü Başkanı Akınal «Lüleburgazspor karşısında gerçekten çok üzücü bir sonuç aldık. Ancak dünü unutup, geleceğe yönelmek zorundayız. Taraftarlarımızın protestoları yerindedir. Kimsenin onları bu denli üzmeye hakları yoktur. Önümüzde lig maçları var. Ligde alacağımız sonuçlarla, taraftarlarımıza kupanın üzüntüsünü unutturmaya çalışacağız» dedi.

Sabri Kiraz tarafından açıklanan F. Almanya Ulusal maçı kadresunun ilk onbeş futbolcusu arasında Beşiktaşlılar'ın yer almamasını nasıl yorumluyorsunuz sorusuna ise Akınal şu yanıtı verdi. «Ulusal takımlar sorumlusu böyle değerlendirmiş. Yorum yapmam doğru olmaz.»

Öte yandan Beşiktaş Teknik Direktörü Serpil Hamdi Tüzün, «Lüleburgazspor maçı baştan sona kadar hatalar ile doluydu. Pazar günü Gaziantepspor'la yapacağımız lig maçına taraftarlarımızla barışmak için çıkacağız dedi.»

Bu haftaki maçları yönetecek hakemler belli oldu

Ankara, (A.A.) — Birinci Türkiye Liginde bugün ve yarın oynanacak olan Türkiye Ligi maçlarını yönetecek olan hakemler belli oldu.

Yapılan açıklamaya göre bugün İstanbul'da oynanacak olan Galatasaray - Orduspor maçını İlyas Ayan, Erol Ofles, Turan Yıldırım üçlüsü yönetecek.

Yarın oynanacak olan maçları yönetecek hakemler ise şunlardır:

Altay - Fenerbahçe: Yılmaz Önen, Fevzi Yüce, Burhan Alp (Ankara)

Beşiktaş - Gaziantepspor: Halil Atalık, Oktay Sillelioğlu, Hasan Ceylan (İzmir)

Eskişehirspor - Göztepe: Halil Tankut, Aydın Örnek, Birol Merih (İstanbul)

(Devamı 7' Sayfada)

Ertuğrul Dilek hakemliği bıraktı

● FİFA kokartlı Ulusal Hakem Dilek gerekçe olarak "Federasyon Hakem Kurulunun kendisini sıradan bir hakem olarak gördüğünü" önesürdü

İstanbul (THA) — FİFA kokartlı hakemlerimizden Ertuğrul Dilek hakemliği resmen bıraktığını açıkladı.

Durumu Merkez Hakem Komitesi Asbaşkanı Tarık Özerengin'e ilettiğini belirten Dilek «Hakem Komitesi'nin bazı üyelerinin bana sıra hakem muamelesi yapmalarına daha fazla dayanamadım.» dedi.

1952 yılında hakemliğe başladığını, 1963'de ulusal, 1968'de uluslararası hakem olduğunu ve 1970 yılında da FİFA kokartını taktığını belirten Dilek, daha sonra şöyle konuştu:

«27 yıldan beri bu mesleğin içersindeyim. Bana yapılan sıra hakem muamelesi yüzünden, erken olmasına karşın hakemliği bıraktım. Yerimi benden sonra gelecek genç arkadaşlara devrediyorum.

Bundan sonra futbol ve hakemlikle ilgili konularda dışarıdan çalışmak istiyorum. Futbol Federasyonu Başkanlığı için ise vakit daha çok erken.»

At yarışları

Alev Anakök

1. KOŞU: F. Zübeyda
2. KOŞU: F. Kırtut, P. Cankara, S. Tüba
3. KOŞU: F. Telbey, P. Ahsen, S. Birkader
4. KOŞU: F. Akasya, P. Nil, P. Sülo, S. Şelale
5. KOŞU: F. Tünkut, P. Şirvan, S. Bora Bora
6. KOŞU: F. Hiperbol, P. Sadi, P. İstemihan, S. Karamba
7. KOŞU: F. Şahane, P. Gözlem, S. Levano
8. KOŞU: F. Sadfethotan, P. Maçakızı, P. Cüneyt, S. Etil